

nr 1, 2019

FÖRSVARSS UTBILDAREN

Du behövs!

Innehåller kurskatalogen
för sommar/höst 2019

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare, Bengt Sandström

CHEFREDAKTÖR:
Kristoffer Bäckström
Kristoffer.Backstrom@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSEKRETERARE:
Anna Karlsson

OMSLAGSBILD:
Den ska sitta. Foto: Per Lunqe

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING/TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 2/19
är den 22 februari 2019.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2019.

ledare

FÖRSVARSAUTBILDARVÄNNER,

I DETTA ÅRETS FÖRSTA NUMMER av Försvarsutbildaren, liksom i de fyra kommande under 2019, kommer tidningen att ha som ambition att täcka in all vår gemensamma försvarsutbildarverksamhet. Det är en verksamhet som genomförs året runt och över hela landet. Tidningens innehåll kommer därmed att till del skilja sig relativt förra året då vi hade särskilda tema-nummer. Syftet då var att beskriva den frivilliga försvarsverksamheten och visa på vilka möjligheter ett medlemskap i Försvarsutbildarna ger. I två av numren ägnade vi också särskild uppmärksamhet åt de frivilligbefattningar vi rekryterar till stöd åt bevakningsmyndigheterna. Vikten av det rekryteringsuppdraget har inte minskat för 2019 – tvärtom så ställer dagens säkerhetspolitiska utmaningar än högre krav på frivilligleverans.

Tanken bakom tyngdpunktsförskjutningen är att även i tidningen följa upp förra årets Riksstämmobeslut om en ökad regionalisering, d v s det arbete vi Försvarsutbildare påbörjat med att förflytta uppdragsverksamheten närmare förbunden och därmed kunna revitalisera aktivitetsnivån på lokal och regional nivå. Kraften i en frivilligörelse finns ute bland medlemmarna och det är i förbunden och föreningarna förmågan att samla enskildas engagemang finns.

Sammantaget över ett år är det en respektingivande mängd och bredd av verksamheter Försvarsutbildarnas 23 regionala och 15 rikstäckande förbund genomför. Det är en verksamhet som innehåller många olika uppdrag, medlems- och försvarsinformationsaktiviteter, försvarsungdom samt olika typer av funktionärsinsatser – styrelsearbete, rekrytering, samverkan med kommuner, länsstyrelser och olika militära enheter m fl; allt det som kännetecknar en framgångsrik frivilligverksamhet med rekrytering och utbildning för totalförsvarets behov och försvarsinformation.

Tidningen kommer inte att kunna täcka in allt. Som bakgrund för att fullt ut förstå verksamhetsomfånget kan nämnas de 16 grundläggande soldatutbildningar, GU-F å 14 dagar, informationsaktiviteten För din säkerhet!, FDS! vid minst 130 tillfällen, 9 grundkurser i Försvarsmedicin om 9 dagar vardera och därutöver ett 40-tal tillfällen med föreläsningar om Informationspåverkan. Uppräkningen utgör endast en mindre del av allt det vi gör under 2019 men med gjort urval innesluts mer än årets antal dagar och då återstår ändå ett hundratal uppdrag och därtill många intressanta medlemsaktiviteter.

Det vi Försvarsutbildare gör leder till en tydlig samhällsnytta – från den enskildes säkerhet till hela samhällets försvar. Vi bidrar genom att engagera en försvarsintresserad allmänhet och genom de utbildningar och informations-tillfällen vi genomför. Det gör landet bättre rustat att möta det oväntade och hantera olika kriser.

Frivillig försvarsverksamhet är mer än att lösa uppdrag åt myndigheter – vi borgar för en bred samhällsförankring av totalförsvaret och krisberedskapen. Sedan är det naturligtvis av största vikt att vi fortsatt rekryterar och utbildar till stöd åt bevakningsmyndigheterna. Det är också en förtroendefråga.

Den signal jag nås av från politiker och företrädare för bevakningsmyndigheter m fl är kristallklar – Försvarsutbildarnas betydelse för ett robust samhälle är minst lika viktig nu som någonsin. Du behövs!

BENGT SANDSTRÖM, generalsekreterare

EFFEKTIVARE ADMINISTRATION – MER TID FÖR VERKSAMHET

RIKSSTÄMMAN har beslutat att vi ska föra verksamheten närmare medlemmarna genom ökad aktivitet i våra regionala och rikstäckande förbund. Målet är en aktivare och livskraftigare frivilligorganisation. Verksamheten i form av genomförandet av rekrytering, utbildningar men också insatser som vi såg exempel på under förra sommarens bränder, ska vara det centrala som vi ägnar oss åt i vårt frivilligengagemang. För att nå dit behöver vi förenkla

och effektivisera våra administrativa rutiner.

Vi vill vara med och nyttja modern teknik där digitaliseringen öppnar många möjligheter till förenkling och därmed arbetsbesparande rutiner. Här kan vi inte stå vid sidan och titta på genom att hålla fast vid invanda, förlegade, tidskrävande och därmed oekonomiska rutiner. Vi inom Försvarsutbildarna är i full färd med att utveckla befintliga IT-system. Vi börjar även införa nya effektivare system för att kunna avveckla gamla omoderna system. Utvecklingen kommer att pågå i flera år framåt.

Förra våren infördes en ny webbplats som är enklare att använda genom att sidan är responsiv, vilket innebär att den är anpassad till datorskärm, så kallad "padda" och till mobiltelefonen. Under hösten gjorde vi om *Frivilligutbildning.se* och nu använder vi samma system på båda webbplatserna för att förenkla och göra det effektivare.

Medlemsansökningarna digitaliserades i höstas vilket innebär att tidigare tidsödande hantering försvinner. Nu behöver ingen funktionär skriva in informationen om en ny medlem i våra system utan det sker automatiskt när man söker medlemskap. Nu utvecklar vi kursansökan i modulen CRM-kurs. All hantering blir digital och ingen behöver längre sitta och skriva av en ansökningsblankett in i våra system. Informationen går från den som söker en kurs direkt till den som beslutar om antagande. Genom utvecklingen av modulen CRM-kurs får vi ett system som täcker in kursansökan, antagning och resultatrapportering. Utvecklingen innebär bland annat att kursansökan från 15/2 i år bara kan göras via *Mina sidor* vilket också gäller för de som tillhör en annan frivilligorganisation än Försvarsutbildarna. För kurschefer och kursdeltagare finns också flera förbättringar.

Det här är några exempel på det arbete som nu i forcerad takt pågår. Utvecklingen fortsätter tillsammans med våra funktionärer och medlemmar med ambitionen att åstadkomma bra lösningar. Samtidigt ska framhållas att utmaningarna är stora då behoven hos 38 förbund ska tillgodoses trots stora skillnader. Förståelse för att kanske allt inte fungerar friktionsfritt redan från första start är ett viktigt förhållningssätt i denna process. Har du förslag på förbättringar så ta det med din styrelse eller regionala utbildningsledare.

Vi har mycket arbete framför oss, men under förutsättning att alla positivt hjälper till för att åstadkomma bra lösningar så kommer vi att kunna möta en framtid som innebär förenklade administrativa rutiner och därmed mer tid för genomförandet av verksamhet.

KRISTOFFER BÄCKSTRÖM, kommunikationschef

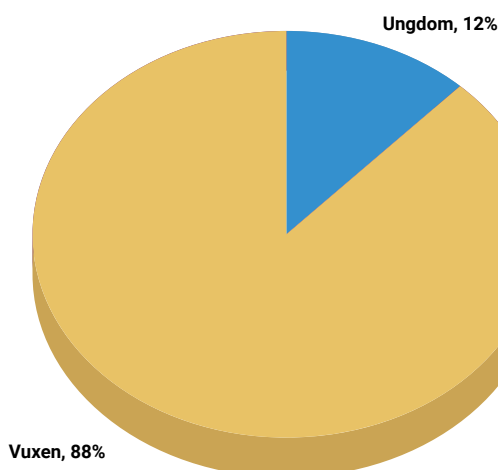
Vi hälsar alla nya medlemmar välkomna till Försvarsutbildarna

Under 2018 har vi rekryterat 2 864 nya medlemmar och vi är nu totalt 26 585 medlemmar. En ökning med 383 st, (+1,46%). Här är delar av den medlemsstatistik som är sammanställd.

- Vuxna har ökat med 101 st, (+0,41%): Totalt 23 485 st.
- Ungdomar har ökat med 282 st, (+10%): Totalt 3 100 st.
- Antalet kvinnor i Försvarsutbildarna är 4 324 st (16,3% av antalen medlemmar). En ökning med 240 st (+5,55%).

ÅLDERSGRUPPER

Totalt 26 585. En ökning med 383 personer.

GU-F-KUNSKAPER VID BILOLYCKA I TROLLHÄTTAN

NÄR ALVA GULDHAMMER från Trollhättan gick GU-F:en i Umeå förra hösten visste hon inte att hon snart skulle få nytta av det hon och de andra lärde sig. Bland mycket på schemat under två veckor i Umeå; försvarsuppläsning, värdegrund, skytte och CBRN så fick Alva och hennes kamrater 20 timmar sjukvårdsutbildning och de fick öva på kamrater som markerade skador.

Sjukvårdsmomenten hade Alva nytta av när hon, maken och två barn åkte på en olycksdrabbad del av E45. Det var mörkt, klockan var 17.30 och framför dem i en rondell stod bilar stilla och både maken och Alva förstod snart att det var en bilolycka. Tre bilar hade krockat och andra bilar körde förbi. En stannade och det gjorde också familjen Guldhammer.

Alva gjorde en bedömning och tog sig an en förare som i en av de krockade bilarna satt bakom ratten och var ordentligt chockad.

– Jag kollade andningen och om han hade någon blödning och gick igenom det vi lärt oss på GU-F:en, säger Alva.

Hon kunde tack vare sina kunskaper agera med tydlighet och lugn, just vad en chockad bilförare bakom

ratten i en krockad bil behöver.

Snart kom räddningstjänsten och Alva berättade vad hon gjort med den chockade och vilken bedömning hon gjort.

Detta skrev Alva om på Facebook och tackade då Försvarsutbildarna och sjukvårdsinstruktören på GU-F:en i Umeå.

Alva är medlem i Lottorna och ska gå en stabsassistentkurs i maj. Går den bra får hon en befattning på Högkvarteret just som stabsassistent.

TEXT: PER LUNQE

Anna Guldhammer hade nytta av sina kunskaper från sin GU-F vid en bilolycka. Foto: Privat

UTBILDNINGSKONFERENS I HALLAND

UTBILDNINGSKONFERENSEN genomfördes 15 januari vid Tylebäck och leddes av Christer Nilsson. Syftet var att göra ett avstamp inför året 2019. Agendan var omfattande med bland annat rekrytering, kommande förbundsstämma, ungdomsutbildning, Military Weekend, GU-F, beredskapsveckan v 19, totalförsvarsinformation m m.

Praktisk övning blev det när Christer repeterade Försvarsutbildarnas intranät för funktionärer. Efter en kort paus fortsatte utbildningskonferensen och mycket tid lades på rekrytering av nya medlemmar – gammal

som ung till våra föreningar i Halland. En nygammal målgrupp för rekrytering är värnpliktiga som genomför militär grundutbildning vid Halmstad garnison.

Vad gäller beredskapsveckan v 19 så ska vi ta kontakt med varje halländsk kommun där det bl a är tänkt att vi ska genomföra tre timmars föreläsning "För din säkerhet!" i samtliga kommuner på lämpliga platser dit allmänheten har möjlighet att ta sig, exempelvis samlingssalar i bibliotek, aula i skolor m m.

Det kan också vara Totalförsvarsinformation med kunniga föreläsare eller "torgverksamhet" exempelvis

tält, terrängbil, ansiktsmålning, rekrytering till Frivilliga försvarsorganisationer m m. Vi avslutade utbildningskonferensen med den kända devisen "Syns vi inte – så finns vi inte".

TEXT OCH FOTO: LARS BJÖRK

Engagerade konferensdeltagare.

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Hans Ingbert och Bertil Garpland i samtal med dagens moderator Annika Nordgren Christensen. Foto: Ulla Reimers

LÄNET OMFATTAR 49 kommuner. Inom området verkar fyra försvarsutbildningsförbund; Bohuslän-Dal, Skaraborg, Älvsborg och Göteborgsförbundet.

Den 11 december ordnade Länsstyrelsen en konferens för representanter från kommuner och länsstyrelser, Polis och räddningstjänst. Inbjudna var också representanter från Norge och Finland, totalt ca 300 deltagare. De träffades på Mässan och Gothia Tower i Göteborg för en krissamverkanskonferens med ämnet: Civilt försvar så in i Norden.

Att återupprätta ett civilt försvar är en prioriterad uppgift för såväl myndigheter som kommuner och landsting. I inbjudan stod det "Årets Krissamverkan Västra Götaland ska bidra med kunskap och ge en grund inför den fortsatta planeringen."

I utställningsområdet utanför konferenslokalen fanns representanter från frivilligorganisationer som stödjer samhällets krisberedskap. Försvarsutbildarna var inbjudna tillsammans med flera andra frivilliga försvarsorganisationer.

Ulla Reimers och Bertil Garpland representerade de fyra Försvarsutbildningsförbund som verkar inom länet.

TEXT: BERTIL GARPLAND

Det är "go" i dom här ungdomarna.

LUFTVÄRNSJUBILAR

BOFORS LUFTVÄRNSFÖRENING (BofLv) firar i år sin 80-åriga tillvaro. Starten skedde 1938 då andra världskriget stod för dörren med risk att Sverige kunde bli indraget. Karlskoga stad och Bofors var vitala objekt som *måste* luftförsvaras. En framsynt boforsare, Bertil Boström, uppvaktade allt från Bofors ledning, upp till Sveriges Regering, för att starta utbildning av och organisera en Luftvärnsdivision (dåtida benämning för luftvärnsbataljon). Bofors gjorde pjäser och hade teknisk personal. Landstormstrupp utbildades. Med BofLv som bas och efter några års utbildning mobiliserades 2 100 man. I förbandet fanns 17 olika pjästyper från 20 mm Lvakan till 10,5 cm Lvkanon, plus två Spärrballongkompanier, samt en luftbevakningsorganisation som styrdes från en Luftförsvarscentral. Totalt ett unikt och omfattande luftförsvar.

TEXT: ROLF LINDELÖF

Göran Sundmar, Bofors Luftvärnsförenings ordförande mottager jubileums-gåva av Lena Gillström, VD BAE Systems Bofors. Foto: Mats Karlsson

De sju jubileumstårtorna avnjutes vid Mötesplats Alfred Nobel, Björkborn. Foto: Mats Karlsson

ÄLVSBORGSUNGDOMAR MARSCHTRÄNAR

MARSCHTRÄNING MED -10 GRADER, dimma, snö och hala vägar. Kan det fungera? Ja, det gör det. Vi lyckades hålla oss på vägbanan utan att ramla. Ungdomarna hade en positiv inställning och var vid gott mod hela marschvägen. Det är "go" i våra ungdomar.

TEXT OCH FOTO: PER JOHANSSON

NOTERAT!

CBRN PÅ GU-F I UMEÅ

Det var ett ordentligt pass om CBRN på GU-F:en i Umeå, lett av Harald Svensson.

NÄR 23 ELEVER LÄR SIG grundläggande förmågor under decembers sista GU-F i Sverige då får de inte minst grundläggande kunskaper om hur man ska skydda sig mot CBRN-agens. Under utbildningen, som var förlagd till Skyddscentrums lokaler i Umeå, var Harald Svensson ansvarig CBRN-instruktör.

Försvarsutbildaren var med, först på en lektion och sedan på skjutfältet där eleverna testade sin personliga skyddsutrustning.

VILL TESTA

Harald Svensson från CBRN-förbundet låter eleverna plocka bland det som i ett skarpt läge kan vara nyckeln till liv eller död, nervgasförgiftning eller inte. Alla elever hittar sina indikeringspapper. Det kan man sätta på en pinne, på fordonet eller man kan hålla det i sin handskbeklädda hand.

– Ser ni något misstänkt, doppa och se på färgen.

Det säger Harald Svensson i en lektionssal. Eleverna är spända på att få testa Skyddsmask 90, projekt-framtagen 1995 på FOI NBC-skydd, också det i Umeå. Den ansågs då vara världens bästa skyddsmask och det i hård konkurrens. Men eleverna får vänta.

– Vi återkommer till skyddsmasken, säger Harald Svensson.

Eleverna kommer från hela Sverige, från Lund till Överkalix och GU-F:en är fulltecknad. 68 sökte och 24 kom in.

– Vi har en blandad grupp, de yngsta eleverna är nittiotialister och den äldste 70-talist, säger kurschefen Germund Renström.

GAS

Harald Svensson vandrar runt i lektionssalen med ett indikeringspapper och visar en blå bricka. Han drillar vad man ska skrika, eller rapportera om gas indikeras: Gas, gas, gas. Kravet på att få på sig skyddsmasken från gasupptäckt och larm är nio sekunder.

Väntan är över:

– Ta fram era skyddsmasker, säger Harald Svensson.

Skyddsmaskerna plockas fram. De kommer från hemmaförbanden, eleverna har före GU-F:en fått ut all personlig utrustning de använder innan de tog bussen, flyget eller tåget till Umeå. De har också gått igenom en säkerhetsprovning och de vet vart de ska i "hemvärns-världen."

NYA KOMPISAR

Niklas Tillberg, 23 år, är från Sundsvall där han jobbar som fritidsledare för ungdomar. Han ska bli bandvagnsförare och fick testa hur det är att köra bandvagn

hemma i Sundsvall innan han kom till Umeå under en prova-på-dag.

– Jag körde sick-sack mellan koner, uppför och nedför. Jätteroligt, säger Niklas Tillberg.

Han kände ingen annan på GU-F:en, men har nu flera nya kompisar. Skyttet tycker Niklas Tillberg var roligt och fyspassen gick bra.

Harald Svensson håller upp Skyddsmask 90.

Maskerna finns i tre storlekar, och de ska sitta bra.

Varje elev ska ha fått rätt storlek när de hämtade ut skyddsmasken och det spelar stor roll, i första hand vid tångasprovet senare på eftermiddagen. Eleverna tar på sig maskerna.

– Hur känns det? frågar Harald Svensson. Han fortsätter:

– Då ska ni ha ett BRAK (ben, rygg, armar och knän) till.

Eleverna genomför varje morgon ett fyspass. Nu går de ut på den lilla gräsmattan utanför Skyddscentrums lektionsrum. De svettas men det går bra med skyddsmaskerna på.

– Ni har 85 procent av er fysiska förmåga med skyddsmasken på, säger Harald Svensson.

Efter lunch transporteras eleverna till en del av skjutfältet där en röd stuga finns. De tar på sig regnkläder, mask och handskar. Några tejpar. Sedan går de i omgångar in i den tångasfyllda stugan. Detta avslutar CBRN-momenten på GU-F:en.

80 INSTRUKTÖRER

2018 genomfördes 18 GU-F:ar, alla med CBRN-moment. 2019 kommer 21 att genomföras. CBRN-förbundet har en pool med 80 instruktörer.

– Harald Svensson är en och han är duktig, säger Arasteh Heinemann som är styrelseordförande i CBRN-förbundet.

Arasteh Heinemann får alla elevutvärderingar och de läser hon noga.

– Jag återkopplar med instruktören vad som varit bra och vad som kan bli bättre. Det är kunskaper och pedagogik.

Vilken utbildning har CBRN-förbundets instruktörer?

– De har gått allmän instruktörsutbildning, de har genomfört vår grundkurs i CBRN och de har också gått en speciell instruktörskurs som CBRN-förbundet driver. De har ofta också kunskaper från studier vid högskolor.

Är du intresserad och har grundläggande kvalifikationer så kommer CBRN-förbundets nästa instruktörskurs att gå veckorna 26 och 27 på Falsterbo kursgård.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Stora bilden: Den sitter bra, Harald Svensson kollar Skyddsmask 90.
Små bilderna från vänster till höger: Kurschefen Germund Renström.
/ Examen på GU-F:ens CBRN-del.

MOTSTÅNDSKRAFT FÖR MEDBORGARE

Projektet Medborgerlig motståndskraft har varit fullbokat under 2018.

Föreläsningar som ska ge motståndskraft. Foto: Psyopsförbundet

NÄRMARE 1 500 PERSONER har deltagit i föreläsningar och seminarier om hur man kan möta informationspåverkan. Det är Psyopsförbundet inom Försvarsutbildarna som på uppdrag av MSB driver en verksamhet som heter *Att möta informationspåverkan – medborgerlig motståndskraft*. Det är öppna och slutna föreläsningar, seminarier och kurser för informatörer.

Anton Lif på Psyopsförbundet är projektledare och han berättar för Försvarsutbildaren om en föreläsning som precis genomförts.

– Platserna till föreläsningen bokades snabbt upp och det var närmare 90 personer från allmänheten och den offentliga sektorn som lyssnade, säger han.

NÖJD

Föreläsningen var den 23:e under 2018 och det blev en till före jul och nyårshelgerna.

– Åhörarna är som regel väldigt nöjda, vetgiriga och frågvisa. Flertalet vill diskutera egna exempel och erfarenheter i pausen och efteråt.

Är du nöjd?

– Jag är väldigt glad över den respons vi fått under året och det är inspirerande att se alla som engagerar sig, professionellt såväl som ideellt för att bygga ett modernt psykologiskt försvar.

Anton Lif berättar vidare om *Att möta informationspåverkan – medborgerlig motståndskraft*.

– Det handlar om vad jag som medborgare kan göra. Och det får man reda på bland annat genom våra föreläsningar och vi har också lagt ut videor på Youtube, säger han.

TIO FÖRELÄSARE

Det är främst Anton Lif och Hanna Linderstål, också hon från Psyopsförbundet, som är föreläsare. Det finns också en pool med 28 föreläsare. Tio har varit igång under 2018.

Hur lär ni upp nya informatörer som själva ska hålla en föreläsning?

– För att bli informatör behöver man ansöka till vår informatörsutbildning. Nästa utbildning är planerad till april 2019. Utbildningen genomförs en helg på en kursgård eller ett hotell, fredag lunch till söndag eftermiddag.

Under utbildningen får eleverna lära sig föreläsningens material, hur öppna och slutna föreläsningar genomförs och en fördjupning inom ämnesområdet informationspåverkan och påverkanskampanjer och hur MSB och andra aktörer arbetar inom området.

MANUS

Föreläsningarna bygger på ett manus, och det är samma idé som För Din Säkerhet! Föreläsaren håller sig till manus utan egna längre utsvävningar.

Är projektet kvalitetssäkrat?

– Verksamheten kvalitetssäkras av MSB, allt material baseras huvudsakligen på MSB:s öppna arbete och publikationer, framförallt Handbok för Kommunikatörer – Att möta informationspåverkan.

Vad har drivit dig?

– Jag får hålla på med utbildning och träffa människor, säger Anton Lif.

Psyopsförbundet är ett rikstäckande förbund inom Försvarsutbildarna. Med 199 medlemmar sprider förbundet kunskap genom främst föreläsningar. *Att möta informationspåverkan – medborgerlig motståndskraft* är ett projekt finansierat av MSB som har rullat sedan början av 2018.

I projektet ingår informatörsutbildningar, föreläsningar, seminarier och videor. Det kompletterar MSB:s egen verksamhet och målgruppen är allmänheten, frivilligorganisationer, förtroendevalda- och tjänstemän inom kommuner och landsting.

TEXT: PER LUNQE

BERTILS 20 ÅR I ÖVERSTYRELSEN

Jag har suttit i Försvarsutbildarnas överstyrelse i snart 20 år. De 3 första åren som ersättare. De följande 7 som vice ordförande. De senaste 10 som ordförande. Jag har jobbat med tre generalsekreterare; Anders Håkansson, Leif Tyrén och Bengt Sandström.

DE FÖRSTA ÅREN famlade vi efter uppgifter och uppdrag. Efter 2004 års försvarsbeslut var det inte attraktivt att arbeta med frivilligförsvaret. Ungdomsverksamhet efterfrågades dock.

Idag har vi en helt annan situation. Hur hanterade vi då det uppkomna läget efter 2004?

MOD

Vi hade *modet* att ta flera viktiga beslut.

1. Vi ändrade vårt namn i januari 2006 från Centralförbundet för befälsutbildning till Svenska Försvarsutbildningsförbundet. Detta för att anpassa oss till omvärldsförändringen som skett i och med 2004 års försvarsbeslut.
2. Vi bestämde att vi skulle bredda verksamheten och försöka bli en avtalsorganisation. En organisation som rekryterar och utbildar för befattningar i Försvarsmakten och det civila försvaret.
3. Vi bestämde att vi skulle börja arbeta med civil försvarsverksamhet.

KRAFT

Vi har *kraften* att genomföra det som vi beslutar. 2006 genomförde vi den första funktionärsutbildningen på Tylebäck i civilt försvar. Vi har idag över 300 befattningar som vi utbildar och rekryterar till civilt försvar. Vi har ytterligare utbildningsuppdrag från MSB; bl a att utbilda allmänheten i hur man ska klara en kris-situation, För din säkerhet!. Militärt har vi idag många befattningar som vi ska utbilda och rekrytera till. I 2017 års verksamhetsberättelse står det "Vi ansvarar för att rekrytera och utbilda 1 006 specialister till Hemvärnet. Sjukvårdare, CBRN-soldater, Pionjärer och Hemvärnsinformatörer". Nu rekryterar vi även fältkockar och diskussioner förs nu med Försvarsmakten om att utöka befattningskatalogen ytterligare. 2004 omfattade uppdraget ett 20 tal befattningar.

SPÄNST

Vi har *spänsten* att förändra oss och anpassa oss. Både inom de regionala förbunden och de rikstäckande. Viktiga faktorer är kansliet med anställda som stöttar organisationen och att vi har ekonomiska muskler. Text tog vi tidigt beslutet att inrätta regionala utbildningsledare och bekosta dem med egna pengar. De stöttar våra ideellt arbetande styrelser med bl a kontakter med utbildningsgrupper och andra samverkande myndigheter.

FÖRTROENDEVALDA

Avgörande är att våra förtroendevalda är lojala och anpassar sig till förändringar som sker i vår organisation.

Våra fritidsarbetande funktionärer är den viktigaste resursen. Utan dem skulle vi inte vara en ideell försvarsorganisation.

Styrkan är våra funktionärer som ställer upp för vår vision och verksamhetsidé:

"Försvarsutbildarna – det naturliga valet för stöd till samhällets förmåga att möta kris och krig

Vi ska vara en folkrörelse med frivillig försvarsverksamhet som verksamhetsområde. Vår verksamhet omsluter stöd till såväl civil som militär krishantering och beredskap. Vi inkluderar och välkomnar alla som vill engagera sig inom vårt verksamhetsområde och delar den värdegrund vi håller gemensamt med Försvarsmakten samt vad som framgår av våra stadgar. Vi ska vara individers, myndigheters och samhällets förstahandsval vid kontakter med frivilliga försvarsorganisationer. Vi ska finnas och verka över hela landet. Vi ska kontinuerligt utveckla rörelsen."

Ovanstående beskrivning av organisationens resa från 2004 tills nu visar, som jag ser det, att vi har stor förmåga till anpassning och utveckling.

TEXT: BERTIL GARPLAND

Bertil kan kalla sig överstyrelse-veteran. Foto: Per Klingvall

FÄLTCKOCK UNDER MILITARY WEEKEND

”Jag ser mig som medlem i en av Hemvärnets kokgrupper!”

ATT VARA FÄLTCKOCK, kan det vara något? Jodå, det är det, säger elever under en Military Weekend, anordnad av Försvarsutbildarna vid Försvarsmedicincentrum i Göteborg.

Intill logibygnaden och Elfsborgsgruppens stab har eleverna tillsammans med lärarna Stefan Krantz och Christer Granberg satt upp en kokvagn. En sådan känner alla igen som trötta och hungriga under en krigsförbandsövning (KFÖ) blivit mättade av kompaniets kokkar.

Utan mat blir det inte någon verksamhet och Hemvärdnet vill nu rekrytera blivande kokkar, eller förplägnadssoldater. Försvarsutbildarna delar sedan i våras tillsammans med Svenska Lottakåren på uppdraget att rekrytera och utbilda fältkokkar. Denna Military Weekend är ett sätt att marknadsföra kokutbildningen.

6 TIMMAR

Eleverna som sätter upp kokvagnen är som vilka andra elever som helst under en Military Weekend, med en skillnad. De har 6 timmar av 48 då de ska prova på att vara fältkok. Jodå, de har fys på morgonen, de testar hur det är att dra på sig en uniform, de går i takt, de har försvarsupplysning och värdegrund. Men under 6 timmar tillagar de Skölds enbärsgröta, ett recept ur Försvarsmaktens receptsamling från 2017. Det tar förstås inte 6 timmar för ett fältkok att göra denna rätt, även om de lagar för 30 personer.

– 25 procent av tiden går till mathantering och resten till materielvård som diskning och rengöring, säger instruktören Stefan Krantz.

Han har lång erfarenhet av Hemvärdnet. Bland annat som kompanichef. Han gillar logistik och att vara fältkok, det är att hålla koll på logistiken. Livsmedlen följer en kedja från grossistens leverans till maträtten på soldatens tallrik.

LAGSPELARE

Vilka egenskaper ska en fältkok ha?

– Han eller hon ska gilla att laga mat och vara lagspelare. Det blir en tajt grupp. Man hugger i där det behövs, säger Stefan Krantz.

Krister Granberg, som är kokk civilt och som hållit soldater mätta i Kosovo och Afghanistan, lägger till:

– Initiativförmåga, att kocken är aktiv är viktigt.

Det är egenskaper som behövs i hela Försvarsmakten, men i en liten grupp som så många är beroende av och som sätter nivån för soldaternas stridsvärde, är de avgörande.

FÅ KÄNNA PÅ

När Försvarsutbildaren kommer till kokvagnen är den uppsatt och eleverna är igång med att hacka morötter och lök. Förkläden och handskar är på. De får en aning om vad det handlar om.

– Viktigast under den här korta tiden är att de får känna på. De får en inblick i hur en kokgrupp fungerar, säger Stefan Krantz.

Eleverna får nosa på materielen. De håller rent. De samarbetar. Resultatet ska provätas klockan 16.

Cajsa Stenberg från Skara är en av eleverna. Hon är medlem i Försvarsutbildarna och tvekade inte när hon såg att det skulle bli en Military Weekend med inriktning fältkok.

Varför?

– Jag tycker om att laga mat. Ville testa, säger hon.

HEMVÄRNSSPÅRET

Den här prova-på-helgen kan leda till en befattning som kokk i Hemvärdnet för Cajsa. Då måste hon gå en GU-F och det är ingen omöjlighet. Sedan följer kokutbildningen. Önskvärt är att hon också går en vinterutbildning, det är något helt annat att utspisa 180 soldater i 30 graders kyla. För Cajsa är hemvärnsspåret ett alternativ.

En annan elev är Christopher Andersson och han kommer från Mölndal. Han håller koll på det militära via flera Facebooksidor. På en av dessa såg han ett det skulle bli prova-på-helg i Göteborg och han finner sig väl i den tillfälligt sammansatta kokgruppen. Han skalar lök, tärnar upp 10 kg högre, han kånkar och bär, han diskar, kort och gott är han en del av laget. Nu puttrar köttet och potatisen.

– Det är en jättebra gemenskap, vi känner varandra redan, säger han.

Ser du dig själv i en av Hemvärnets kokgrupper?

– Absolut. Det är annorlunda, en ny upplevelse.

Vilken är din favoriträtt när du lagar mat hemma?

– Sjömansbiff.

Skilnad på att laga hemma eller här för 30 personer?

– Man måste räkna rätt på mängderna. Allt ska vara i rätt tid. Man måste ha koll, säger Christopher.

Efter helgen i Göteborg blir det en GU-F för Christoffer. Resan har börjat och Skölds enbärsgröta blev en fullträff.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

FAKTA – FÄLTOKKGRUPPEN:

I varje hemvärnskompani ingår en fältkokgrupp bestående av en kokgruppchef och fyra kockar. Kockarna jobbar i ett lag som tillsammans ska servera näringsriktig mat, på utsatt tid till sitt förband tre gånger per dygn.

Stora bilden: Cajsa Stenberg gillar att vara kock.

Små bilderna, uppifrån och ner: Eleverna höll högt tempo. / Fältkockelever på Military Weekend.

FAKTA – SÅ HÄR BLIR DU FÄLTOKK:

Du som är intresserad av att bli fältkok i Hemvärnet börjar med att kontakta Försvarsutbildarna med din intresseanmälan.

Kontakta gärna det regionala förbundet som finns närmast din bostadsort. Tillsammans med förbundet gör du en Utbildningsplan över din planerade utbildning till befattningen.

Du som inte har tidigare militär utbildning måste först genomföra en grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F). Därefter vidtar en två veckor lång befattningsutbildning och efter det genomför du en introduktionsutbildning i Hemvärnet.

Till detta finns även en kompletterande veckolång vinterutbildning.

När din utbildning är klar skriver du på ett hemvärnsavtal som anger hur många dygn som din årliga tjänstgöring omfattar.

Mer information finns på Försvarsutbildarnas hemsida:

www.forsvarsutbildarna.se/faltkock

KVINNLIG MAJORITET PÅ KURS OM TOTALFÖRSVARSinFORMATION

Under en senhösthelg hade 18 kursdeltagare samlats vid Markstridsskolan i Skövde för att lära sig mer om hur det svenska totalförsvaret är uppbyggt och om hur omvärlden påverkar oss. Deltagarna företrädde olika frivilligorganisationer, myndigheter och samhällsfunktioner. För första gången var det fler kvinnor än män som anmält sig.

DEN HÄR UTBILDNINGEN är användbar i många olika sammanhang där man på något sätt kommer i kontakt med krishantering i sin vardag. Den generella kunskapen om totalförsvaret och de nya prioriteringarna som man nu jobbar utifrån, är relativt låg i Sverige. Vi har under lång tid varit i "nedrustningsläge" och det har också gjort att fokus på utbildning inom området har varit nedprioriterat för många människor. Försvarsutbildarna har därför en mycket viktig uppgift att fylla för att åter skapa ett robust totalförsvaret som kan rycka in i olika situationer som kräver resurser utöver samhällets normala organisation.

på, både om Ryssland som land och hur landet med dess president tänker gällande militärstrategiska frågor. Efter det passet förstår man mycket bättre på vilket sätt som Sverige blir påverkat av den ryska närvaron i regionen.

Deltagarna fick även genomföra två grupparbeten som kombinerade kunskap och träning på att själva planera utbildningar och aktiviteter.

"Grupparbeten och att redovisa inför grupp är en utmaning men en mycket nyttig träning. Jag har fått en bra grundinformation om totalförsvaret men jag behöver gå fortsättningsutbildningen för att kunna känna mig trygg i att sprida informationen vidare."

säger Susanne Klaar som var en av deltagarna.

Media är idag en viktig faktor, både när det gäller att få ut information i en kris- eller krigssituation, men också för att förstå och tolka omvärlden. Att hantera det enorma flöde av information som kommer i vår väg varje dag är inte lätt. Därför ingick även en viss del källkritik och medieträning i utbildningen. Det är viktigt att förstå hur desinformation idag används på bred front för att skapa otrygghet.

VIDAREUTBILDNING

Den uppföljande utbildningen pågår en hel vecka och då går man betydligt djupare i varje del. Även den genomförs av Försvarsutbildarna och går utmärkt att anmäla sig till.

Att tänka på kris och krig är kanske inte det vi helst vill ägna oss åt under

dagarna men om vi gör det på ett relevant sätt så står vi bättre rustade när det väl händer något. Vi kan inte blunda för det faktum att kriser som uppkommer av både yttre och inre hot samt av klimatförändringar, kommer att bli vanligare. Detta ställer högre krav på oss alla; medborgare, företagare, myndigheter och frivilligorganisationer.

Kunskap är grunden till effektiva och korrekta insatser och en ökad förståelse för det svenska totalförsvaret gynnar hela vårt samhälle.

TEXT: ELISE PAVICIC

Presentationsteknik ingår i utbildningen. Foto: Lars Björk

UTBILDNINGEN

Några av de områden som ingick i utbildningen var:

- Omvärldsanalys
- Svensk säkerhets- och försvarspolitik
- Säkerhetsläget och den militära utvecklingen i vår geografiska närhet
- EU, NATO, FN
- Terror
- Civil beredskap

Att det var stort fokus på Ryssland var knappast överraskande och under utbildningen ökades kunskapen

FÄLTARTISTERNA PÅ CAMP ÅNN

Det är drag när fältartisterna uppträder (bilden är ej från kursen). Foto: Marcus Åhlén, Försvarsmakten

FÄLTARTISTER HAR UTBILDATS vid Camp Ånn, vilket skedde strax före pressläggningen av det här numret av Försvarsutbildaren. Vi fick ett samtal med Maria Almlöv som är med i Fältartisternas styrelse och som var med i Ånn.

Vad var det för kurser?

– Vi hade en grundkurs, en fördjupnings- och en repetitionskurs, säger Maria Almlöv.

Det var 30 elever och de övade på hur det är att bli insatta på spelningar, antingen i Sverige eller i en av Försvarsmaktens internationella insatser.

SCENARIER

Eleverna i Ånn är alla medlemmar i Fältartisterna som är ett förbund inom Försvarsutbildarna. Eleverna är professionella musiker, vilket betyder att de i Ånn inte behövde slipa på ackorden. I stället förberedde de sig på vad som kan dyka upp.

– Vi övade och gick igenom scenarier där olika saker hände som gjorde att musikerna fick lösa situationen.

Det blev som det så ofta blir i militära kretsar, att gilla läget och vara flexibel. I ett scenario försvann en soldat vid en transport, vilket ledde till snabb omplanering.

– Musikerna fick några timmar på sig innan de stod på scenen.

På scen fanns, och finns som regel, musiker som spelar trummor, bas, gitarr och keyboard. Där fanns också sångare. Sedan några år finns också inom Fältartisterna komiker, "stå upp:are". Med i Ånn fanns just en sådan som också är trollkonstnär.

ROLLEN

På grundkursen som är till för nya medlemmar, var

det ordentliga pass om vad Fältartisterna är för något, deras roll i Försvarsutbildarna och Försvarsmakten och vad det personalvårdande uppdraget innebär.

– Det är jätteviktigt att våra medlemmar är trygga i den personalvårdande delen när vi spelar, säger Maria Almlöv.

Det betyder att de ska kunna relatera till de soldater de möter. Det är inte bara själva spelningen när Fältartisterna åker ut, de umgås också med soldaterna. Det kan man förstås inte öva på under en kursvecka i Ånn, men de som söker medlemskap i Fältartisterna ska ha två referenser från sådana som redan är medlemmar och det fungerar bra, menar Maria Almlöv.

– Våra medlemmar är inte bara proffsmusiker, de har också en personlighet som passar för uppdraget.

KORT VARSEL

Under veckan i Ånn spelade eleverna i för tillfället sammansatta grupper. De hade också en final där de spelade för publik. Där var försvarsutbildare och där var fjällräddare som också var på kurs. Mottagandet?

– Vi fick jättebra respons.

Fältartisterna har flera repertoarer. Musikerna kan gå in med kort varsel och spela en låt. Och de gör det som ett lag, som Fältartisterna. Varumärket är starkt.

– Vi har spelat i 60 år, säger Maria Almlöv.

Fältartisterna är ett populärt inslag vid insatser. Under bränderna förra sommaren spelade de i Färila till brandmäns och frivilligas jubel. På insatser utomlands blir spelningarna ett välkommet avbrott i något som ibland kan upplevas lite inrutat.

TEXT: PER LUNQE

REKRYTERING MOT AVTAL – SÅ GÖR MAN

Hur ser det ut med rekryteringen till avtalsbefattningar i Hemvärnet? Försvarsutbildaren pratade med försvarsutbildare i Stockholm, Småland och Norrland.

HOS FÖRSVARsutbildarna STOCKHOLM är Irma Palm ansvarig för rekrytering mot avtalsbefattningar i de hemvärnsbataljoner som tillhör Livgardets, Sörmlands och Södertörns utbildningsgrupper. Totalt sju bataljoner och 20 kompanier.

De befattningar som Irma Palm ser till så att de besätts är sjukvårdare och sedan 2019 även fältkockar.

– Jag har sedan jag började med rekryteringen pratat med 500 personer, säger Irma Palm.

Det är personer som vill vara med i Hemvärnet och som är inne i en rekryteringsprocess.

SPONTANT

Hur går det till? Det kan vara spontana ansökningar, genom till exempel sajten Mitt Försvarsmakten. Då går den som vill vara med till en handläggare på någon av Hemvärnets utbildningsgrupper, som i sin tur tar kontakt med Irma Palm.

– Jag får ett namn och kontaktuppgifter och ringer inom en till två dagar.

Det är viktigt att återkoppla snabbt, intresset dör om ingen hör av sig, menar Irma Palm.

Hon har nu tre frågor till den som vill ha en befattning. Finns det något som kan hindra att du får en befattning? Det kan vara missbruk eller begångna brott.

– Av alla mina rekryteringar har bara fem fallit igenom på detta.

Den andra frågan är, kan du springa två kilometer på 11 minuter och 35 sekunder? En befattning i Hemvärnet kräver god fysik.

Den tredje frågan som Irma Palm ställer är om den sökande har en medicinsk diagnos. Kan du vara med i en stressfylld verksamhet?

– Samtalet brukar ta 30 till 45 minuter, säger Irma Palm.

HANDLINGSPLAN

Då pratar de förstås också om annat än eventuella hinder. Samtalet leder till en handlingsplan med en befattning som lockar och den som söker får en kursansökan.

Hon tar sedan kontakt med Försvarsutbildarnas utbildningsavdelning som ser till att informera den sökande om lämplig GU-F.

– De är fortfarande blivande hemvärnsspecialister.

Ett utbildningsavtal skrivs av en utbildningsgrupp. Det föregås av registerkontroll. Finns några domar? Dessutom hälsar utbildningsgruppen på hemma hos den som söker.

Sjukvårdsbefattningarna i Stockholms hemvärnsbataljoner är välfyllda. Det som Irma Palm nu kommer att satsa på är fältkockarna, ett nytt uppdrag för Försvarsutbildarna.

– Jag har haft möten med utbildningsgruppen vid Livgardet och med deras rekryteringsgrupp, säger Irma Palm.

Då lades strategier upp. Nu ska fältkockarna exponeras. Ett sätt är på Military Weekends. Ett annat på mässor.

I Försvarsutbildarna Norra Småland rekryterar man i huvudsak med målet att 33 Hemvärnsbataljonen ska förses med sjukvårdare.

– Läget är bra, säger förbundssekreteraren Ronny Svensson som stödjer arbetsgruppen Rekrytering i sitt arbete.

Rekryterad och på väg mot en befattning i Hemvärnet. GU-F i Göteborg. Foto: Per Lunqe

Det handlar om vakanser i bataljonens sjukvårdsgrupper som ska besättas med nya sjukvårdare.

– Vi har nu rekryterat under några år och vi har till en del fyllt avgångarna.

FESTIVALER

I december 2018 var åtta sjukvårdsbefattningar vakanta i bataljonen. Målet för 2019 är att besätta minst hälften av dessa vakanser.

Hur gör ni?

– Vi visar oss så mycket som möjligt.

Det gör man på marknader, mässor och festivaler.

En draghjälp är sajten "Mitt Försvarsmakten". Personal på Ing 2 skickar intresseanmälningar till Försvarsutbildarna som bearbetas ytterligare. Det har gett Smålands Försvarsutbildare ett bra resultat under år 2018.

Ing 2 och dess informatörer som är ute på grund- och gymnasieskolor ger också information om Försvarsutbildarnas verksamhet. Detta ger intresseanmälningar till ungdomsutbildningen och till Military Weekend.

Ett mindre uppdrag för Ronny Svensson och hans kamrater är att rekrytera pionjärsoldater till Hemvärnet.

Något som också för Norra Småland är nytt är fältkockar. Här finns planer på att tillsammans med Hemvärnet visa vad det innebär att ingå i en fältkokgrupp.

– Vi vänder oss till tidigare utbildade i förplägnadstjänst och matintresserade.

Vi kommer att gå ut till restaurangskolor och restaurangnäringen. Lagar de mat civilt till många kan de göra det till Hemvärnet också, säger Ronny Svensson.

I norr jobbar förbunden aktivt med rekrytering mot avtalsbefattningar i Hemvärnet. Utbildningsledaren för Försvarsutbildarnas norra region Olle Svensson tillträdde förra året i mars och han prioriterar rekryteringen.

– Jag och vi som jobbar med rekrytering sprider kunskap på bred front, säger han.

BÖRJAR MED INFORMATION

Det är, påpekar Olle, en process där han och förbunden ser till att rätt man och kvinna går vidare. Det börjar med information och upprättande av en utbildningsplan. Saknas militär grundutbildning är det den grundläggande militära utbildningen för frivilliga, GU-F:en som blir det första steget. Men innan dess ska den som söker till en GU-F ha säkerhetsprovats genom en registerkontroll och ett personligt samtal.

– Utan den blir man inte antagen.

Det betyder att avhoppet under GU-F:en blir färre och det är ett sätt att göra processen mer kvalitetssäkrad. I Norrland genomfördes förra året tre GU-F:ar, en i Boden med 14 godkända, en i Ånn där 18 blev godkända och en i Umeå med 22 godkända elever. Det betyder att Norrland producerat 56 elever som sedan slussas vidare till befattningsutbildning. Hemvärnet får nya avtal med sjukvårdare, bandvagnsförare, stabspersonal, CBRN-specialister med flera.

Nu går inte alla in i Norrlandsbataljoner. Eleverna kommer från hela landet och går GU-F:en för att söka till sina hemmaförband.

TRYCK I UMEÅ

Söktrycket var stort i Umeå. Det var sista GU-F:en för året och de som sökte ville in på befattningsutbildning.

Olle Svensson, utbildningsledare för Försvarsutbildarnas norra region jobbar på bred front. Foto: Privat

Irma Palm har pratat med 500 personer som vill till Hemvärnet. Foto: Privat

Norrlandsförbunden är på väg att fylla kvoterna i sina bataljoner, men måste hela tiden leverera nya soldater till befattningar som blir vakanta.

Någon befattning som sticker ut?

– Vi ligger bra till med sjukvårdare, ska jobba mer med CBRN-plutonen i Umeå.

Något som är nytt för Olle Svensson i år, och för alla inom Försvarsutbildarna som jobbar med rekrytering, är fältkockar. Här finns många vakanser och kokgrupperna ska bli fulltaliga. Det är en förmåga som är gränssättande för hemvärnsbataljonerna.

Hur gör du?

– Ett sätt är att inom bataljonerna hitta lämpliga soldater som kan växla över till fältkokgrupperna. Vi informerar förbunden om rekryteringsbehovet och utbildningsgrupperna om möjligheterna att utbilda fältkockar, säger Olle Svensson.

Det finns gott om möjligheter.

– När jag är på stämmor eller mässor pratar jag om behovet och möjligheterna.

GOTT SAMARBETE

Vid möten hos de utbildningsgrupper som Olle Svensson jobbar med erbjuds utbildning för lämpliga blivande soldater, inte bara till fältkock, utan också till de övriga befattningar som det finns behov av att fylla. Soldater till pionjärplutonerna går i ett eget spår. Kravet i dag är genomförd värnpliktsutbildning eller Försvarsmaktens grundläggande utbildning för att få en befattning som pionjär i Hemvärnet.

– Ett gott samarbete med utbildningsgrupperna är avgörande för att vi gemensamt ska nå målen att fylla upp specialistbefattningarna i våra krigsförband, säger Olle Svensson.

TEXT: PER LUNQE

TRIDENT JUNCTURE BYGGER NATIONELL SÄKERHET

Trident Juncture 18 var en Natoövning med 50 000 soldater som genomfördes i Norge i slutet av november 2018. Försvarsmakten deltog med 2 200 personer.

FÖRSVARsutbildaren TALADE MED Försvarsmaktens insatschef, viceamiral Jan Thörnqvist, efter övningen. Varför var ni med?

– Vi bygger vår nationella säkerhet tillsammans med andra, vilket är tydligt i vår strategiska doktrin och vårt deltagande är ett led i Sveriges solidaritetsförklaring, för att sätta det i ett sammanhang. För att kunna ge stöd såväl civilt som militärt, säger Jan Thörnqvist.

ALLA FÖRSVARSGRENAR

Övningsscenariot var att Norge utsattes för ett angrepp från ett fientligt land.

– Efter beslut ska Försvarsmakten kunna ställa upp i syfte att tillsammans med andra återställa den regionala säkerheten. Det var det övergripande syftet för oss under Trident Juncture 2018.

Den svenska Försvarsmakten övade alla försvarsgrenar under övningen; armé, flyg och marin. En stor del gick ut på värdlandsstöd. 80 större transporter gick på svenska landsvägar till och från övningsområdet i Norge. Det innebar förberedelser och tillståndsgivning. Försvarsmakten upplät flygflottillen F 21 utanför Luleå för Natoflyg och svenskt stridsflyg deltog i övningen.

Under övningen var operationsområdet gränsöverskridande och täckte även svenskt territorium. Marktransporter och tillfällig basering av flyg skedde på svenskt territorium.

NATOSTANDARD

Vad krävs av Försvarsmakten för att kunna delta i en internationell övning av detta slag?

Svensk stridsvagn anfaller under Trident Juncture 2018.
Foto: Jimmy Croona / Försvarsmakten

– Allt går enligt Natostandard. Det räcker inte långt med att endast kunna tala engelska, det har även att göra med sambandsutrustning, med krypto, med förbandskännedom, operationskännedom och vad olika förband kan och vad de kräver för stöd, säger Jan Thörnqvist.

Under Trident Juncture 2018 övade Försvarsmakten brigadförmåga och tog där ett steg framåt. En svensk mekaniserade bataljon övade tillsammans med en finsk. Den svenska brigadledningen var med liksom artilleri och logistik.

Vad har Försvarsmakten vunnit på Trident Juncture 2018?

– Vi stärkte vår interoperabilitet. Vi ser hur vi i praktiken genomför värdlandsstöd. Vi kommer att på ett enklare sätt kunna förutse de utmaningar som står för dörren om förband ska transporteras genom Sverige, liksom hur vi ska stödja eller få stöd av annan nation.

ÖVADE MED FINLAND

Genom övningen fick Försvarsmakten en bra möjlighet att öva svensk försvarsplanläggning och insatser för att försvara Sverige och svenska intressen tillsammans med andra försvarsmakter.

– Det omsatte vi under övningen.

Den svenska 191:a mekaniserade bataljonen övade vid sidan av en finsk. Växer Sverige och Finland samman?

– Vi växer ihop mer och mer. Men för att vi ska kunna växa ihop och genomföra något tillsammans i ett krigsläge krävs politiska beslut. Vi förbereder fullt ut och hela vägen i alla avseenden för att vi ska kunna göra det, säger Jan Thörnqvist.

Försvarsmakten har en operativ planläggning tillsammans med försvarsmakten i Finland.

– Där går vi steget längre än vad vi gör med andra länder.

Vad kan du och Försvarsmakten lära av Finland?

– Vi lär oss av varandra. I de här sammanhangen bygger vi interoperabilitet. De har ett annat sätt att driva verksamheten, säger Jan Thörnqvist.

BATALJON FRÅN BODEN

För överstelöjtnant Magnus Jonsson och hans 191:a mekaniserade bataljon började Trident Juncture med en ledningsträningsövning i Boden. Han, kompanicheferna och plutoncheferna spelade med ett scenario som byggde på vad som väntade i Norge.

Finska och svenska soldater samövar fältrutiner. Foto: Bezav Mahmud / Försvarmakten

– Vi övade på hur vi skulle agera och samtränade oss genom att spela på det taktiska scenariot säger Magnus Jonsson.

Bataljonen transporterades till norska Röros och bestod av ett pansarskyttekompani, ett sammansatt kompani med stab, understöd och tross. Med var också ett ingenjörskompani från Eksjö och ett stridsvagnskompani med plutoner från P4 i Skövde, P7 i Skåne och I 19 i Boden.

MÖTTE SNABBINSATSSTYRKAN

Bataljonen ingick i den svenska andra brigaden som även innehöll den 71:a motoriserade skyttebataljonen, artilleribataljon, luftvärnsbataljon, logistikbataljon och ett spaningskompani. Totalt 2 000 man. Brigaden fick i sin tur order från Natos LCC, Land Component Command.

Vad mötte ni för motstånd?

– Vi var röd styrka och övade mot Natos snabbinsatsstyrka. Det är en brigad med 8 000 soldater.

Den brigad som Magnus Jonssons bataljon tillhörde mötte fyra manöverbataljoner, en norsk, en fransk och en tysk pansarbataljon och en holländsk mekaniserad bataljon.

Hur gick striden till?

– På ett lite ovanligt sätt. I Sverige är vi vana att öva med simulatorer.

På Trident Juncture bedömde i stället stridsdomare hur striderna gick, vem som vann.

– Det var en omfattande bedömning med tabeller, säger Magnus Jonsson.

ÖVERRUMPLADE

Hur gick det?

– Det gick väldigt bra med de förutsättningar vi hade.

Bataljonen var tillfälligt sammansatt och förutom ledningsträningsövningen blev det inte mycket samövning före Trident Juncture. Det gick ändå bra.

– Vi anföll i tre dygn och den blå brigaden fördröjde oss med den norska Telemarksbataljonen och den franska bataljonen. Under detta anfall överrumplade vi fransmännen vilket fick till följd att vi var tvungna att göra halt så de kunde omgruppera ostörda.

PERSONALEN AVGÖR

Vilka starka sidor har din bataljon?

– Det är personalen. De är professionella på alla nivåer och har en bra utbildning. Det gör att vi även om vi inte är samövade så kan vi ställa upp med ett kvalificerat motstånd.

Ni övade i svår terräng, bergig?

– Vi hade nytta av den terrängen, vi har övat tidigare i Nordnorge under Cold Response. Det blir kanaliserande terräng, vägarna hårt belastade och det finns inga stora öppna fält, säger Magnus Jonsson.

Han och alla andra i förbandet tillämpar uppdrags-taktik.

– Det är den filosofi vi har. Det innebär att jag som bataljonschef kan agera med mitt självständiga mandat och samma sak gäller för mina underställda chefer.

Magnus Jonsson vill när intervjun görs inte dra definitiva erfarenheter från övningen, men menar att personalens professionalitet var grunden för förbandets insats.

– Och våra system fungerade även om stridsvagnarna och stridsfordonen har några år på nacken. Vi kan hantera dom och dessutom kan vi utnyttja terrängen, säger Magnus Jonsson.

TEXT: PER LUNQE

DU BEHÖVS!

REKRYTERINGSKAMPANJEN för att locka fler specialister till Hemvärnet drog igång i mitten av januari. Och det gjorde den med besked. På Facebook nådde kampanjen under en vecka över en miljon användare och över 40 000 klickade sig vidare till Frivilligutbildning.se. Första veckan blev det 1 300 kommentarer.

Kampanjen som drivs av Försvarsutbildarna, men gäller alla frivilliga försvarsorganisationer, startade för att nå det mål rikshemvärnschefen Stefan Sandborg satt, nämligen att alla vakanta specialistbefattningar i Hemvärnets bataljoner ska vara tillsatta 2021.

För Försvarsutbildarna betyder det att 178 befattningar ska rekryteras i år. Det är sjukvårdare, informationsbefäl, CBRN-soldater och nytt för i år fältkockar.

SOM PASSAR BRA

Det är frivilligavdelningen på Försvarsmaktens Högkvarter som gett Försvarsutbildarna uppdraget. Major Stefan Törngren har samverkat med Kristoffer Bäckström, chef för Försvarsutbildarnas avdelning för kommunikation och civila uppdrag.

– Vi ska få tag på människor som passar bra in i Hemvärnet, säger Kristoffer Bäckström.

Budskapet under annonskampanjen på Facebook, men även på Instagram, är att du behövs och gör skillnad. Det har varit ett lyckat budskap som redan första veckan "gått hem" och det fortsätter under ytterligare fem veckor, fram till april.

Vilka söker ni?

– Människor som är mellan 19 och 57 år.

Yngre går på gymnasiet och äldre finns i yrkeslivet.

– Från rekrytering till avtal och befattning tar det upp till tre år och sedan vill Försvarsmakten att man ska ha möjlighet till 10 års tjänstgöring i Hemvärnet.

KVINNOR

Under två av veckorna kommer annonsen att rikta sig enbart till kvinnor.

– Försvarsmakten vill ha fler kvinnor i sina förband, säger Kristoffer Bäckström. Det var ÖB mycket tydlig med vid Folk och Försvars Rikskonferens i Sälen i år.

Annonser i papperstidningar och i radio har inte varit aktuellt. Det är för dyrt.

– En helsida i Metro hade kostat mer än hela Facebook-kampanjen.

FUNKTIONÄRER ALERTA

Medlemsansökningarna till Försvarsutbildarna ökade också under första kampanjveckan, 60 mot normalt 25.

För att ta hand om alla som hör av sig är funktionärer i Försvarsutbildarnas regionala förbund beredda att svara i telefon och på mejl. Det gäller från Skåne till Norrland. Men det är inte bara att rekrytera. De som värvas ska också tas omhand.

– Vi kommer att erbjuda nya medlemmar och individer på väg mot avtal en kurs där vi berättar om vad det är att vara frivillig. Kursen är ny och tas fram av Försvarsutbildarna och ska vara samma för alla frivilliga försvarsorganisationer.

Har ni genomfört någon liknande kampanj förut?

– Nej. Det här är den största rekryteringskampanjen för specialister till Hemvärnet i modern tid, säger Kristoffer Bäckström.

TEXT: PER LUNQE

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

KUSTBEVAKNINGEN PLANERAR FÖR TOTALFÖRSVARET

Kombinationsfartyg KBV 001 Poseidon, ett av Kustbevakningens fartyg som kan göra insatser för totalförsvaret. Foto: Kustbevakningen

KUSTBEVAKNINGEN, en myndighet känd för miljöinsatser till sjöss och för Frontexinsatserna i Medelhavet, planerar också för totalförsvaret. Kustbevakningen kommer att stödja det civila samhället och samverka med Försvarsmakten inte bara vid krig och höjd beredskap utan även under ett gråzonsläge som kan leda till krig.

En förordning från 1982 reglerar hur Kustbevakningen kan utnyttjas av Försvarsmakten. Till denna förordning finns också en föreskrift.

– Vi jobbar nu med att uppdatera den föreskriften, säger Ulf Nilsson, chef för Kustbevakningens operativa planeringsenhet.

HÖJD BEREDSKAP

Försvarsmakten förväntas fastställa föreskriften under februari. Den blir då moderniserad och det kommer även en överenskommelse om vad Kustbevakningen ska göra vid händelse av höjd beredskap eller krig där hela eller delar av Kustbevakningen utnyttjas av Försvarsmakten.

Det en beredskapsmyndighet gör dagligdags under normala förhållanden, det ska också myndigheten göra vid kriser, gråzonslägen, höjd beredskap eller krig. Kustbevakningen kommer att fortsätta med sin ordinarie verksamhet, men utnyttjas av Försvarsmakten för att utföra transporter och övervakning. En förmåga som Kustbevakningen har är övervakning med flyg.

– Vi har tre flygplan baserade på Skavsta. De är ett bra instrument för att hålla koll på Sveriges gränser.

15 LÄNSSTYRELSE

Utmed Sveriges kuster har Kustbevakningen tjugo stationer med fartyg, tre 80 meter långa, tolv 50-meters och femton snabbgående i storleken 20 till 30 meter. De är med välutbildad personal en resurs som kan

användas för att samverka utifrån den överenskommelse som kommer att arbetas fram mellan myndigheterna.

Kustbevakningen samverkar också med 15 av Sveriges länsstyrelser som hanterar gränskontroller under höjd beredskap och krig. Kustbevakningen kommer att ge stöd för dessa kontroller tillsammans med Polismyndigheten.

– Försvarsmakten kommer i överenskommelsen behöva klargöra med Kustbevakningen vilka resurser som kan avdelas för stöd till det civila försvaret och på vilken nivå, säger Ulf Nilsson.

Det finns scenarier där främmande makt i en gråzonssituation transporterar soldater och vapen på handelsfartyg till Gotland. Det är för svenska myndigheter viktigt att veta vilka som passerar gränserna.

KOMBATTANTUTBILDNING

Redan i dag har Kustbevakningen beredskap för att skydda kärnkraftverkens inflöde av kylvatten. Ett oljeutsläpp skulle kunna innebära snabbstängning av ett kärnkraftverks reaktorer.

För Kustbevakningens personal har kombattantutbildning diskuterats i det pågående arbetet med Försvarsmakten. Försvarsmakten och andra beredskapsmyndigheter har genomfört kombattantutbildningar. Det är Försvarsutbildarna som står för utbildningen.

– Vi har pratat om kombattantutbildning, på vilken nivå och i vilken takt som utbildningen behöver genomföras. Vi måste då se till att vi planerar utbildningen under flera perioder för att inte tappa beredskapen för miljö och räddningstjänst samt kontroll och tillsynsverksamheten som vi utför i vardagen, säger Ulf Nilsson.

TEXT: PER LUNQE

Stabsarbete kräver utbildning. Foto: Svenska Lottakåren

SVENSKA LOTTAKÅREN erbjuder utbildning som medlemmar i Försvarsutbildarna kan ha nytta av. Anna Katz, utbildningsansvarig, pekar på tre, stabs- och informationsstöd, grundläggande ledarskap och samverkan och ledning. Det är utbildningar som ger godkända elever kunskaper och förmågor som kommer till nytta i det civila krishanteringssystemet. Alla tre utbildningarna genomför Lottorna på uppdrag av MSB.

– På stabs- och informationsstöd har vi haft flera elever från Försvarsutbildarnas Criscomförbund, säger Anna Katz.

STAB

Stabs- och informationsstödskursen är till för personer som har ett civilt avtal och en befattning i en stab som kan vara underställd en kommun, ett landsting, en länsstyrelse eller bevakningsansvarig myndighet. I befattningen går personen in i en stab vid större olyckor eller vid andra kriser och där informationsarbetet kan pågå flera dagar eller veckor efter den händelse som utlöst krisen. Lottornas kurs lär eleverna vad det innebär att arbeta i en stab och de kan därefter gå in som förstärkning i den organisation som just då är engagerad i olyckan. Konkret lärs stabsmetodik ut, till exempel hur man upprättar en stab och hur man för loggbok.

GÅ KURS HOS LOTTORNA

MSB, Jordbruksverket och flera länsstyrelser har redan god erfarenhet av elever som utbildats av Lottorna. En del skriver myndigheterna avtal med direkt men majoriteten skriver en överenskommelse med Svenska Lottakåren och placeras i Stabspoolen.

Bland kurser som Lottorna erbjuder finns förutom stabskurserna, grundläggande ledarskap. De är öppna

för medlemmar i alla frivilliga försvarsorganisationer.

Som medlem i Försvarsutbildarna har du nytta av Lottornas kurser, de ger dig möjligheter att genom ditt förbund vara en del av samhällets krisberedskap när den behövs som bäst. Civila myndigheter som under en större kris närmar sig kapacitetsgränsen är då i behov av kompetenta frivilliga som går in i staber.

STÖDER TOTALFÖRSVARET

Svenska Lottakåren består av flera lokala kårer. De har egna aktiviteter och på den ort där den lokala kåren verkar finns ett utbud för medlemmar där de kan aktivera sig. Medlemmarna väljer själva om de vill vara med i en lokal lottakår. De kan också välja ett medlemskap utan att tillhöra en kår.

I Lottorna kan alla kvinnor som är folkbokförda i Sverige bli medlemmar. Lottorna rekryterar till befattningar i Hemvärnet, i första hand till ledningsstöd men även till underrättelsestöd. För tjejer i åldrar mellan 15 och 18 år ordnar Lottorna lägret "Trotsa motståndet" och utbildningen "Rookie".

Från början var Lottorna en organisation som enbart stödde det militära försvaret. Som många andra frivilliga försvarsorganisationer stöds nu också totalförsvaret. Lottorna utbildar i krishantering, säkerhetspolitik och ledarskap. Lottorna har ett nära samarbete med MSB och andra myndigheter som Jordbruksverket och Strålsäkerhetsmyndigheten.

TEXT: PER LUNQE

TRANSPORTER I KRIS GENOM FAK

FAK, FRIVILLIGA AUTOMOBILKÅREN, levererar förare och tunga fordon när vi drabbas av en kris. I närtid har FAK gjort insatser under branden i Västmanland 2014 och bränderna förra sommaren i Ljusdal, Dalarna och Jämtland.

Civila avnämare är myndigheter som MSB, Svenska Kraftnät, Trafikverket, länsstyrelser och kommuner.

– Vi organiserar i första hand yrkesförare men även andra som har minst B-kort, säger rikskårchefen Curt-Ove Jakobsson.

TOTALFÖRSVARET

Curt-Ove Jakobsson leder en frivilligrörelse som grundades 1914. Då var det officerare som kunde köra bil och de gjorde insatser med sambands- och kurirtjänst. I dag ser uppgifterna annorlunda ut. FAK är en viktig del av totalförsvaret. Motor- och transportenheterna och de medlemmar som ingår där är beredda på insats med inställelse inom 48 timmar. De har en uthållighet på 10 dygn och kan sättas in i hela Sverige. Länsstyrelsen i Värmland efterfrågar 20 dygn.

Motor- och transportenheterna är självförsörjande och förfogar över lastbilar, bussar, bandvagnar, fyrhjulingar och för vinterföre skotrar. Motorsågar finns. Elverksoperatörer är beredda att hålla igång reservkraft.

10 motor- och transportenheter runt om i Sverige utgör ryggraden i FAK:s förmåga att stödja totalförsvaret när stormar eller bränder utmanar normalbilden i samhället.

I BRÄNDERNA

Under bränderna sommaren 2018 var 192 av FAK:s medlemmar insatta för att stödja främst räddningstjänsten. De kom från 25 regionala och lokala kårer. Det började natten till onsdagen den 18 juli. En förfrågan kom till FAK om stöd till räddningstjänsten i Älvdalen. Det blev snabbt mer, bl a Dalarna och Bräcke kommun. I hettan transporterade FAK materiel för räddningstjänsterna. Fordon lyftes från Jönköping med Forsvarsmaktens transportflygplan, Hercules.

FAK har 3 600 medlemmar. Under kalla kriget var medlemsantalet större, runt 10 000.

– Då hade vi avgångar från värnpliktssystemet. Vid 47 års ålder var det många som valde att bli medlemmar hos oss, säger Curt-Ove Jakobsson.

Men han menar att genomsnittsåldern i dag är lägre. Verksamhetsidén är att hålla igång förmågan att köra och hantera tunga fordon, och den ska utvecklas. Medlemmar är både män och kvinnor, med tyngdpunkt på män. De ska säkerställa den tunga trafiken i krissituationer. Således ansvarsfyllda befattningar i totalförsvaret.

FAK har samarbete med andra frivilliga försvarsorganisationer och med myndigheter där MSB för till medel för de utbildningar som FAK genomför. Uppdraget att hålla igång motor- och transportenheterna finansieras av MSB och detta uppdrag delar FAK med Bilkåren.

Svenska Kraftnät och Trafikverket krävställer utbildningen. Bland organisationer finns NTF, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, som samarbetspartner. Många medlemmar är åkeriägare. Kurserna genomförs tillsammans med Bilkåren.

TEXT: PER LUNQE

Transport av brandslang i Älvdalen. Foto: FAK

FÖRSVARSFORUM FÖR VETGIRIGA UNGDOMAR

När Yvonne Hansen ordnar Försvarsforum kommer ungdomarna.

FÖRSVARSFORUM I STRÄNGNÄS fyllde Arsenalens stora konferenssal. Yvonne Hansen, Försvarsutbildarna Södermanland, drivande för Försvarsforum och förbundets ordförande Ulf Malmquist, vice ordföranden Per Lindeberg, Allmänna Försvarsföreningen och Kungliga Krigsvetenskapsakademien såg till att engagera föredragshållarna Michael Sahlin och Johan Wiktorin. Där var också en namnkunnig panel med riksdagsmannen Allan Widman och chefen för Ledningsregementet, Mattias Hansson.

FÖRSVARSPOLITIK

På plats i Arsenalen var ungdomsledaren i Södermanland, Joakim Andersson och 24 ungdomar. Varför var ni där?

– Jag vill lära mig mer om försvarspolitik, sa Christoffer Roos, 17 år, som läser på gymnasiet.

Hans kamrat, Adam Nordström, också 17 år, vill lära sig mer om försvaret.

– Jag vill veta vad som händer, sa han.

De slet sig från läxorna för den här kvällen. De har ett och ett halvt år kvar på gymnasiet och kommer nästa år att få brev från Rekryteringsmyndigheten, men redan nu har de siktet inställt. Christoffer Roos kommer att söka till Amfibieregementet i Berga och Adam Nordström till ett jägarförband, till Karlsborg eller Arvidsjaur.

Ett europeiskt försvar tilltalade inte panelen.

Mattias Hansson sa att under Trident Juncture övades med gps:en avslagen.

TROVÄRDIGT FÖRSVAR

Yvonne Hansen hade många trådar att hålla i, men Joakim Andersson är en självgående och uppskattad ungdomsledare och en viktig del av förbundets verksamhet. Det visade sig på Arsenalen. Ungdomarna var inte bara där, de ställde frågor till panelen och fick svar.

Bland åhörarna märktes också deltagare från Försvarshögskolan och Försvarsmaktens Högkvarter och de lyssnade till Michael Sahlin, till Johan Wiktorin och till panelen.

Ämnet var ett trovärdigt försvar och Johan Wiktorin visade hur det kan nås genom ökad operativ förmåga. Han gick tillbaka till inriktningsbeslutet 2015. Vi har ännu inte ett trovärdigt försvar, menade han, det är en väg att gå. Arméns storlek är dimensionerande, den klarar av fördröjningsstrid under begränsad tid. Problemet är uthållighet. Detsamma gäller för marinen. Försvarsmaktsövningen Aurora 2017 var ett stort steg framåt, menade Johan Wiktorin.

Mattias Hansson höll med Michael Sahlin och Johan Wiktorin om att omvärldsläget är dystert. Om fientlig trupp kommer, sa han, ska Försvarsmakten vara snabbt på plats och här spelar frivilligheten en stor roll.

– Hemvärnet är ryggraden i vårt försvar, sa Mattias Hansson.

Det blev frågor av teknisk natur. Hur är det med beroende av digitala hjälpmedel?

– Vi övar alltid utan GPS-positionering, senast under Trident Juncture, sa Mattias Hansson.

ARTIFICIELL INTELLIGENS

Allan Widman menade att ett trovärdigt försvar inte blir trovärdigt i framtiden utan AI, artificiell intelligens. Detta kräver tillämpad forskning innan det kan användas operativt.

En fråga från ungdomarna i publiken: Finns det ett hot mot Sverige i dag?

– Inte invasionshot, sa Allan Widman, men han fortsatte:

– Om läget blir spänt i Baltikum, kan vi få ett hot.

Michael Sahlin menade att Sverige i dag är med i cyberkriget. Det blev också frågor och svar om totalförsvaret.

– En god nyhet, mycket av lagstiftningen från kalla kriget är inte avskaffat, sa Allan Widman.

En deltagare i publiken frågade om det är dags för ett europeiskt försvar. Ämnet var aktuellt, Frankrikes president Emmanuel Macron, hade tidigare i veckan fört fram förslaget. Paneldeltagarna var dock mer inne på den transatlantiska länken.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

DIGITAL UTVECKLING – FÖRSVARSBILDARNA FÖRENKLAR

Försvarsutbildarna i mobilen. Foto: Per Lunqe

CRM ÄR DET DIGITALA VERKTYG som Försvarsutbildarna använt sedan 2017 för att underlätta och göra verksamheten lättare och mer effektiv. Försvarsutbildarna har CRM-kurs, CRM-ungdom, CRM-utskick och CRM-event. CRM står för Customer relationship management. När Försvarsutbildarnas kurser och utbildningsdagar ökar så ökar också behovet av ett smidigt sätt att hantera kurserna för de rikstäckande och regionala förbunden.

– Vi vill vara en modern organisation och därför digitaliserar vi delar av vår verksamhet, säger Kristoffer Bäckström, chef för kommunikation och civila uppdrag hos Försvarsutbildarna.

STRATEGISKT

Straxt före jul sa Försvarsutbildarnas förbundsordförande, Lars Frisk om den regionalisering som stöds med IT-verktyg:

– Regionaliseringen är ett strategiskt beslut. Den kommer att innebära möjligheter för funktionärerna i Försvarsutbildarnas regioner, liksom för den som vill göra frivilliga insatser.

Vi har pratat med Ronny Svensson, Försvarsutbildarna i norra Småland. Hur använder ni CRM?

– Vi använder det mycket, för vår ungdomsverksamhet och för kurser, säger han.

UTSKICK

Från medlemsregistret Frida hämtar han och de andra funktionärerna uppgifter om ungdomar. Det är kontaktuppgifter som behövs för att göra utskick, kallelser till övningar och andra aktiviteter.

Övningar läggs upp och hanteras med stöd av CRM. Ungdomsledarna vet, genom att gå in i CRM, var ungdomarna står i deras utbildningsgång och vilka kurser som är lämpliga att kalla till.

Det finns en annan modul i CRM där de vuxna finns. Genom den kan funktionären, till exempel en kurschef, se om hans eller hennes kurs är intressant för en medlem. Kursansökningar registreras sedan i CRM och följs upp av kurschefen. Det kan vara information av typen "bra att veta inför kursen".

– Allt det här betyder att det blir mindre krångel, säger Ronny Svensson.

UTVECKLADE SJÄLV

Det var förre administrativa chefen vid Försvarsutbildarna, Leif Gyriz, som ledde utvecklingen av CRM-verktyget. Han och de andra i gruppen som jobbade med frågan, jämförde olika organisationers varianter av CRM. Lösningen blev dock att Försvarsutbildarna utvecklade sitt eget system.

– Vi måste vara väldigt medvetna om att vi har frivilliga som ska arbeta med systemet och därför ska det vara lätt att hantera, sa Leif Gyriz i Försvarsutbildaren, nummer 1 år 2016.

CRM utformades för att användas på mobiltelefoner och pekplattor, och det gör det enkelt att använda.

MINA SIDOR

I mitten av februari lanseras en stor utveckling av CRM-kurs. Nytt är att svarsblanketter försvinner och ersätts av ett formulär på Mina sidor. För de som ska gå mot avtal i Hemvärnet blir det också förändringar. De sökande ska själva söka GU-F och sin befattningsutbildning och ladda upp sin utbildningsplan digitalt i systemet. Medlemmar i en annan frivillig försvarsorganisation som söker en kurs ska göra det via Mina sidor på webben. Dessutom kommer en funktion som gör att förbund som ska tillstyrka en kursansökan gör det digitalt.

TEXT: PER LUNQE

ULLA – KLASSENS ORDNINGSMAN

DET HÄR NUMRETS PROFIL är Ulla Reimers. Hon är välbekant inte bara i Bohuslän-Dals försvarsutbildarkretsar, utan också i hela Försvarsutbildarsverige. 2017 fick hon Försvarsutbildarnas kungliga förtjänstmedalj i guld.

Ulla började sin bana i Försvarsutbildarna, då FBU, 1993. Hon blev medlem i föreningen på Orust. Hon var också med i Hemvärnet och det ena gav det andra. Ulla gillade Försvarsutbildarna och gick kurser.

FÖRBUNDSSEKRETERARE

1997 såg styrelsen på Orust att Ulla var en medlem som kunde göra mer. Hon blev kassör och det passade henne bra, hon har en fil kand bland annat i redovisnings-

ekonomi. Ulla har fortfarande kassöruppdraget i föreningen.

– Kassören är lite av ordningsman, säger Ulla.

Hon skriver protokoll och har hand om medlemsregistret och ser till att alla rutiner fungerar. Det fortsatte hon med som sekreterare 2003 till 2013 i Försvarsutbildarna i Bohuslän-Dal.

– När man skriver protokoll ska mottagaren förstås få en uppfattning om vad som sas på mötet, men det ska också vara läsbart. Man måste se vad man skriver ur mottagarens ögon.

OMVÄRLDSBEVAKARE

Som sekreterare i Bohuslän-Dal fick Ulla allt som Försvarsutbildarna centralt skickar ut.

– Jag såg vad som är extra intressant för våra olika föreningar och såg till så att de får det, säger Ulla.

Hon såg också vad som är intressant för Hemvärnet, det kunde vara kurser, och vidarebefordrade detta.

– Jag var lite av en omvärldsbevakare.

En uppgift som Ulla fått mycket uppmärksamhet för inom Försvarsutbildarna är hennes rekrytering till Hemvärnets avtalsbefattningar. Hon har skött detta, som så många andra gör i Försvarsutbildarna, bredvid ett heltidsarbete. I dag är hon pensionär.

Ulla tar god tid på sig med dom som vill in i Hemvärnet.

– Jag träffar alla, informerar dom och ställer frågor.

Ett sådant möte tar två timmar och efter det vet Ulla om hon kan släppa fram den som är intresserad och den som söker vet mer om Hemvärnet och vilka möjligheter som erbjuds.

KRISLÅDAN

Försvarsutbildarnas För Din Säkerhet! är ett projekt som slagit väl ut. Ulla har hållit ett 30-tal föreläsningar, också hemma på Orust där hon bor.

Hur är det med din egen hemberedskap?

– Jodå, vi bor på landet och drabbas av strömavbrott. Vi har förstås en krislåda hemma, säger Ulla.

Du föreläser mest för vuxna, men också för gymnasieungdomar, är det någon skillnad?

– Egentligen inte. Men det är viktigare att få igång en dialog med ungdomarna.

De vet också mer om sociala medier. Och när Ulla sprider information om föreläsningarna, då ger information på nätet oftast bra gensvar.

Hur länge ska du hålla på i Försvarsutbildarna?

– Så länge det är roligt och så länge andra tycker att jag gör bra saker, säger Ulla.

TEXT: PER LUNQE

Ulla Reimers har just fått sin guldmedalj på Fårö. Bredvid henne står Bernt-Åke Nensen som också fick medalj. Foto: Privat

LUFTHOT PÅ AGENDAN FÖR FÖRBUND I MEDVIND

Peo Lisén leder ett förbund på frammarsch. Foto: Luftvärnsförbundet

ETT BRA FÖRBUND inom Försvarsutbildarna är ett som utvecklats och har bra verksamhet. Vi ringer Peo Lisén, ordförande i Luftvärnsförbundet, vad gör ni och hur ser ni ut?

Luftvärnsförbundet har 800 medlemmar. Det är ett rikstäckande specialförbund, med en historia från Lv3 i Norrtälje och på Vaddö. Förbundet lades ner 2000 och det betydde att Luftvärnsförbundet gick in i övervintring, som Peo Lisén säger.

– Förbundet blev lite som en supporterklubb utan lag att hålla på, säger han.

Det blev en tid när Luftvärnsförbundet sökte sin roll på många sätt. Det var en tidvis smärtsam process, men nödvändig, menar Peo Lisén.

– Luftvärnsförbundet är ett förbund som varit med i över 80 år. Den långa historien är en styrka, men samtidigt en utmaning som styrelse att balansera det historiska arvet med Försvarsmaktens behov idag, utvecklingen inom Försvarsutbildarna och nödvändig egen förnyelse.

VÄGVAL

Luftvärnsförbundet har kursgården på Vaddö, en trotjänare som har hängt med i över 60 år. Den har alla år drivits av förbundet och drivs nu sedan två år i ett helägt bolag. Det blev resultatet av det vägval som styrelsen i Luftvärnsförbundet stod inför när kursgården kände av övervintringen. Försvaret hade små behov och gästerna uteblev. Beslutet blev en satsning på kursgården med renovering och upp-rustning. Gästnätterna ökade markant.

– Kursgården är en viktig del av Luftvärnsförbundet och har till uppgift och syfte att vara ett stöd till total-försvaret.

Nu ökar Försvarsmakten sin verksamhet och behöver kursgårdar. Försvarsutbildarna har fler utbildningar och behöver också kursgårdar. På kursgården har Luftvärnsförbundets ungdomsavdelning, ULv, sin bas, och till våren kommer en luftvärnshelg med framstående föredragshållare.

– Det är en styrka att ha en egen kursgård, säger Peo Lisén.

HALMSTAD

Förbundets regemente är Luftvärnsregementet i Halmstad. Efter en trevande start då Lv3 lagts ner har man nu hittat bra former för samarbete.

– Samarbetet har blivit bra och utvecklas kontinuerligt. Det samarbetet är en avgörande framgångsfaktor för förbundet.

Det är några mil till Halmstad och Luftvärns-regementet?

– Det beror väl på varifrån man utgår. Vi är ett riks-täckande förbund, men för våra många medlemmar i Mellansverige kan det upplevas så.

Den del av Luftvärnsförbundet som ökar snabbast är utbildning. Mycket beroende på att lufthotet förändras snabbt, samtidigt som förmågan att hantera detta är gränssättande för vad som går att göra på marken. Civilt som militärt.

Luftvärnsförbundet har förra året tagit fram en utbildning, "Lufthot och motåtgärder". Den är i nuläget främst inriktad mot hemvärnsförband. Syftet är att sprida lufthotsmedvetenhet till så många som möjligt.

GRÄNSSÄTTANDE

I år fortsätter förbundet med en fördjupningskurs och en instruktörskurs.

– Instruktörskursen kommer att vara öppen för funktionärer från andra förbund inom Försvarsutbildarna.

Funktionärerna är helt gränssättande för förbundets förmåga att bedriva relevant verksamhet, säger Peo Lisén. Det gäller att ha respekt för allas begränsade tid, att få till det goda samarbetet där alla känner att de bidrar och att man dessutom har något att se fram emot. Ett exempel på det är att funktionärerna i vår gör en studie-resa till Israel för att titta på landets luftförsvar.

Vilka styrkefaktorer har ni?

– Bra relationer med vårt regemente, bra funktionärer och kursgården, säger Peo Lisén.

Framtidsplaner är att utveckla kurserna, att de starka sidorna ska bli ännu starkare och en ökad rekrytering i Halmstad.

TEXT: PER LUNQE

Birgitta Darell. Foto: Ralf Ekwall

KRÖNIKAN

TOTALFÖRSVAR ÄR NÅGOT FINT!

DEFINITIONEN AV TOTALFÖRSVAR under hög beredskap och krig lyder: "Totalförsvaret är verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig".

För att stärka landets försvarsförmåga kan beredskapen höjas. Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Vid högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som ska bedrivas.

I Totalförsvaret ingår militärt försvar och civilt försvar. Målet för civilt försvar är: Värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig! Detta är inte något som någon annan sköter. Hela det offentliga Sverige liksom företag behöver förbereda och planera. Även som invånare i Sverige behöver man se över vad man behöver för sig och sina närmaste. Alla har en roll, stor eller liten.

Runt om i Sverige pågår just nu utbildningar för samtliga aktörer inom Totalförsvaret. Centrala myndigheter, länsstyrelser, regioner, kommuner och frivilligorganisationer förbereder sig för mycket besvärligare förhållanden än vi är vana vid. Min uppfattning är att den största utmaningen är medvetenheten, det vill säga att få invånare i Sverige att förstå att vi lever i en annan värld än bara för några år sedan. Utbildningen som pågår är till stora delar lik den som utfördes för 20-30 år sedan. Det vill säga att tänka att det kunde bli ett krig antingen i vårt land eller i vårt närområde.

Åren därefter har utbildningen fokuserat på kriser, stora och små, och här finns det i dag en god beredskap. Man kan nyttja mycket av det som man förberett sig på

inför kriser också i krig. Samtidigt är det stora skillnader på verksamheten i kris jämfört med krig. Skillnaderna i lagstiftningen mellan kris och krig är stor. Detta behöver samtliga berörda förstå och utbildas i.

Anledningen till att förberedelser för kriget nu genomförs är ett försämrat omvärldsläge och att regeringen uppmanar till förberedelser samt tilldelar resurser för dessa förberedelser. Anslagen ska användas för att stärka förmågan för samtliga samhällsaktörer genom utbildningar och övningar. Höjd beredskap och krig är den allvarliga bakgrunden.

Jag menar, att vi som tillhör en frivilligorganisation har en högre grad av medvetande rörande dessa frågor än övriga befolkningen. Medlemmar i frivilligorganisationerna är ofta både utbildade och tränade samt har en medvetenhet som kan höjas. Men, också vi behöver utbildas för höjd beredskap och krig. Detta uppdrag åligger huvudorganisationen men även den kommun där man verkar i som frivillig. Att veta sin roll, veta var man ska ta vägen, veta sina uppgifter och veta sitt ansvar är några av de saker som kommunen tillsammans med de frivilliga bör gå igenom. Det kan göras genom att man har gemensamma utbildningar där kommunens personal och frivilliga övar tillsammans.

Först då har man som offentlig aktör möjlighet att optimalt nyttja de resurser som man har till sitt förfogande.

En sak är helt klart, Sverige kommer att behöva alla resurser som finns!

TEXT: BIRGITTA DARELL, Försvarsutbildarnas vice ordförande.

Nya garnisonen på Gotland

SEDAN EN TID TILLBAKA pågår det stora bygget till Försvarsmakten på Tofta skjutfält. Det är en del av den militära upprustningen på ön, men fortfarande väntar man på besked i viktiga frågor.

I mars togs det första spadtaget för bygget av försvarsmaktens nya garnison vid Tofta skjutfält. Idag är platsen helt förändrad.

– Det är ganska fantastiskt. Det är inte så länge sedan som det bara var skog i det här området, säger Hans Håkansson, stabschef på P18, till Sveriges Radio.

På grund av överklaganden blev bygget ungefär ett år försenat. Väl klart blir detta Sveriges modernaste försvars-

faciliteter som blir arbetsplats för runt 350 personer.

– Men det kommer nog att byggas ytterligare under en längre period framöver, säger Hans Håkansson.

En viktig del som också måste lösas är användningen av skjutfältet. Idag har Försvarsmakten bara tillstånd att skjuta på halva fältet och en ansökan om att få använda hela ligger hos miljöprövningsdelegationen hos länsstyrelsen i Stockholm.

Det finns dock ett motstånd från Region Gotlands sida som gäller hur bullret kan påverka närboende och planer på framtida bostadsbyggande i anslutning till skjutfältet.

Soldater på Gotland. Foto: Bezav Mahmod / Försvarsmakten

EU:s civilskyddsmekanism övade vid Revinge

EU:s civilskyddsmekanism vid MSB Revinge har övat i en så kallad Modexövning, Modul Exercises. Modexövningar genomförs för att EU:s civilskyddsmekanism regelbundet behöver stärka, upprätthålla och öva sin samarbetsförmåga för att kunna bistå med räddningsinsatser till ett drabbat land vid samhällsstörningar, samt vid kriser och katastrofer.

Modex-övningen vid MSB Revinge var en så kallad fältanpassad table-top-övning med fokus på att öva samverkan, ledning, kontroll och informationshantering mellan flera olika aktörer, som till exempel sambandscentraler och fältkontor. Förutom vid MSB Revinge genomfördes övningen även på plats hos medverkande aktörer som MSB Revinge samarbetar med såsom Region Skåne, Polisen och Svenska Kyrkan.

– Modex är en prestigefull övning och inom EU är den av stor betydelse i arbetet inom civilskyddsmekanismen, säger

Lena Gartmark, verksamhetschef vid MSB Revinge, på myndighetens webbplats.

Just denna Modexövning ska ses som ett tillfälle att lära där man testar att de kunskaper som deltagarna inhämtat vid tidigare kurser, t ex grundkurs i EU:s civilskyddsmekanism och ledarskapskurser, inom den europeiska civilskyddsmekanismens utbildningssystem faktiskt gör skillnad när deltagarna utsätts för övning i fält. Det är första gången som kurser och övning kopplas ihop på detta sätt.

Modex vid MSB Revinge. Foto: Johan Eklund / MSB

Fältkockarnas kokbok

NÄR FMV I BÖRJAN av 1980-talet tog fram en gemensam kokbok för försvarsgrenarna blev det succé. Kockarna tog med sig kokboken hem när de muckade. Så bra var den. Det säger Tony Boström som var ansvarig redaktör för kokboken.

Ing-Mari Karlsson vann FMV:s recepttävling för försvarets nya kokbok för mat i fält som kom ut 1983. Redan Napoleon insåg matens betydelse för soldaten. Hungliga soldater tappat motivationen. Den insikten fanns tidigt även inom det svenska försvaret.

I början av 80-talet fanns det hela sju olika kokböcker inom försvaret. De var från början av 1960-talet. Recepten i dem innehöll mycket fett, salt och socker och det här siktade FMV-projektet på att ändra när man tog initiativ till att skapa en ny gemensam kokbok för försvarsgrenarna.

– Jag blev redaktör och samlade ihop en grupp från de olika områdena. Vi bestämde att vi skulle göra en gemensam kokbok, säger Tony Boström, som då jobbade på förplägnadsavdelningen inom FMV, på myndighetens webbplats.

RECEPTTÄVLING

Kokboken som FMV tog fram 1983 hade målsättningen att soldaterna i fält skulle få omväxlande och näringsriktig mat. Hur utformar man då en kokbok för kockar som ska laga mat i fält? Tony Boström berättar att det var viktigt att de recept som kom med i boken skulle kunna lagas till många personer och de skulle kunna lagas på fältkök. Förvaring av råvaror fanns också med som ett krav.

– Idéerna till recepten kom dels från den egna redaktörsgruppen, dels utlyste vi en recepttävling där vi fick in mängder av förslag.

Navarin hette det vinnande receptet. En stuvning på fläskkött, grönsaker och vitlök. Skaparen hette Ing-Mari Karlsson som då jobbade som köksbiträde på flygflottiljen F 21 i Luleå.

– Vi byggde upp kokboken

så att alla recept finns för 1, 10 och 100 personer. Det underlättar när man är i fält och snabbt ska laga mat, säger Tony Boström.

PROVLAGADES

Innan kokboken gick i tryck fick kokgrupperna i förbanden prova att laga fältmässigt enligt recepten.

– Vi fick in många synpunkter och vi kunde justera i kokboken innan den gick i tryck, säger Tony Boström, som idag blickar tillbaka på många intressanta uppdrag under sin tid inom FMV.

140 recept ingick i boken. En del av dessa var anpassade till de mängder livsmedel som var upptagna i krigslivsmedelsstaten. Den var anpassad efter varutillgången och beräknat behov i krig. Övriga recept togs med för att få så stor variation som möjligt i fredstid.

FÖRSVARSMAKTENS RECEPTSAMLING				
6.18. Skådes enhärsgröta				
Ingredienser	1 port = 3 dl	10 port	100 port	
Nötkött, beredd	175 g	1,75 kg	17,5 kg	
Matfett	10 g	100 g	1 kg	
Vatten*	1 dl	1 l	10 l	
Mörnbrun	10 g	100 g = 1,5 dl	1 kg	
Gul lök	10 g	100 g = 2 dl	1 kg	
Champignon, kornet	10 g	100 g = 2 dl	1 kg	
Vetmjöl	15 g	150 g = 2,5 dl	1,5 kg	
Kärlbrynj, pulver	3 g	0,5 dl	5 dl	
Svart rödbetsgröd	5 g	70 g = 0,5 dl	2,5 l	
Mjöl mjölk-vat och	0,5 dl	2,5 dl	2,5 l	
Salt	1 ml			
Smör	0,3 g	30 ml	150 ml	
Färdig rökad	1 g	1-2 bitar	0,25-0,5 dl	
Vatten	1 l	10 l	100 l	

Recept ur fältkockarnas kokbok. Foto: Per Lunne

RECEPTEN KVAR

Kokboken trycktes i 15 000 ex, och gick åt snabbt. Betyget från de värnpliktiga kockarna var högt. Den trycktes på nytt flera gånger.

– Vi hade en kock från Operakällaren som var med när vi provade recepten, han satte alltid sin touch på recepten. Han trivdes otroligt bra med att stå på en kokvagn och med att elda i pannan. Han kände att han kom tillbaka till något ursprungligt, öppen eld och lite av lägerliv, säger Tony Boström.

Hur är det idag, har recepten i kokboken från 1980-talet överlevt? Jo, faktum är att de finns med än idag. Försvarsmakten har flyttat sitt fokus från internationella insatser till försvaret av Sverige igen och mathållningen går från portionsförpackad frystorkad mat till mat som tillreds i fält. Och då behövs kokboken igen.

Expert: Högre lön för soldaterna

SVERIGE KOMMER inte att klara av det så kallade brigadmålet, det vill säga målet om att år 2020 ha två fungerande brigader i landet. Det säger arméchefen Karl Engelbrektson i en intervju i SVT.

Det finns nog flera taktiska skäl till att arméchefen går ut just nu med den här informationen, tror Stefan Ring, som är militärstrategisk expert.

– Det är dels en strategi om att påvisa för politikerna att Försvarsmakten behöver mer pengar. Och dels är det bättre att han berättar det här än att till exempel någon journalist avslöjar det, säger Stefan Ring, till Sveriges Radio.

Enligt Stefan Ring behövs både ny personal och högre lön för de redan existerande soldaterna. Detta för att slippa få en personalflykt från Försvarsmakten och för att kunna locka fler.

Att målet med två fungerande mekaniserade brigader till år 2020 är realistiskt är vida känt inom de försvarsintresserade kretsarna, säger Stefan Ring.

Nu skickar arméchefen via offentligheten ett budskap till politikerna om att det här är en prioriterad fråga, menar Stefan Ring. Så här sa Karl Engelbrektson i SVT.

– Vi har en tydlig plan. Om den resurssätts, då har vi en personal som är av världsklass. Då kan vi verkställa det målet. Men det kräver mer tid än till 2020.

En brigad, som i sin tur är uppdelad i bataljoner och kompanier – består i Sverige av ungefär 4 500 soldater samt olika typer av stridsfordon m m. Brigaden ska i händelse av krig självständigt kunna genomföra alla typer av mark-

operativ verksamhet under längre tid.

I dag har Sverige endast en fullt fungerande brigad. Det så kallade brigadmålet, som riksdag och regering beslutat om och som arméchefen nu sagt inte kommer att nås, innebär att Sverige nästa år skulle ha haft två brigader, fullt tränade och kompletta. Det verkar inte bli så.

Tidigare rektorn för Försvarshögskolan, generalmajor Karlis Neretnieks, tror inte att det finns någon strategi bakom arméchefens uttalande om brigadmålet. Han menar att det helt enkelt bara handlar om att informera om det ansträngda personalläget och ekonomin.

Neretnieks siar också om hur lång tid det kan komma att ta att nå brigadmålet:

– Det krävs de slantar som ÖB har begärt för att få ordning på Försvarsmaktens reformering. Det krävs till båda brigaderna ett antal kompletteringar när det gäller materiel. Exempelvis artilleri, ingenjörresurser, logistik m m. Får jag göra en prognos så skulle jag påstå att om slantarna finns i dag så är det två-tre år som behövs för att få ordning på det här, säger Karlis Neretnieks.

Soldaterna behöver högre lön, menar Stefan Ring. Foto: Jimmy Croona / Försvarsmakten

Lokal civilmilitär samverkan i fokus

EN BRAND UTBRYTER i handelshamnen på ett örlogsfartyg som är på besök i Karlskrona en dag i november. Flera besättningsmän hoppar ner i vattnet. Parallellt inkommer uppgifter om en påträffad ryggsäck vid sidan av vägen på infartsleden som ska ha koppling till fartyget. Vilka myndigheter blir larmade, vem gör vad och hur leds en händelse av detta slag? Det var några av de frågor som sökte sina svar under en civil-militär övning i Karlskrona.

För att identifiera och utveckla lokal civil-militär samverkan i Karlskrona genomförs seminarier/informationsöverspridning mellan de fem myndigheterna Försvarsmakten, Räddningstjänsten, Polisen, Landstinget och Kustbevakningen. Det sker genom

bland annat föreläsningar om gråzonsproblematiken samt workshops utifrån ett antal scenarier. Ett sådant utbildningstillfälle genomfördes på Marinbasen innan juledigheterna med ett 40-tal deltagare från alla berörda myndigheter samt representanter från Länsstyrelsen i Blekinge.

Målet med den lokala samverkan i Karlskrona är att samhällets resurser ska användas på bästa sätt för att höja samhällets och Försvarsmaktens förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig. Genom ömsesidigt stöd och samverkan mellan militära och civila verksamheter uppnås största möjliga försvarseffekt. Det skriver Försvarsmakten på myndighetens webbplats.

Maritimt samarbete mellan myndigheter

EN AV MARINENS många uppgifter är bland annat att ha kontroll på fartygsrörelser för att identifiera avvikelser. Marinen ska dessutom skydda sjöfarten i alla situationer, det vill säga i fredstid, vid en kris eller i krig. Att ha förmågan att kunna verka längs Sveriges kust och hav, kräver god kännedom om terrängen, inte minst den som finns under ytan.

För att få än bättre kontroll på läget under ytan, inledde marinen och Sjöfartsverket ett samarbete under 2017.

Samarbetet omfattade sjömätningar i Stockholms skärgård i ett område som mätte

drygt 140 kvadratkilometer. I arbetet har det också ingått att efterarbete den data som inhämtats. Ett mycket tidskrävande arbete men oerhört viktigt.

Sjöfartsverkets sjömnättningsfartyg Anders Bure har använts under projektet.

– Vi har sjömnätt efter Försvarsmaktens behov. Vi vet att behovet av att sjömnätta är stort och på de platser där det är dåligt sjömnätt har Försvarsmakten valt att få hjälp av oss för att få mätningar av god kvalitet, säger Mikael Levin, Nautisk handläggare på Sjöfartsverket, på Försvarsmaktens webbplats.

Hemvärnets kompanichefer om framtiden

130 KOMPANICHEFER ur Hemvärnet samlades för att diskutera Hemvärnets framtid. Detta gjordes under ledning av rikshemvärnschefen, generalmajor Stefan Sandborg:

– Det här är viktiga dagar för mig som kommer ge ett bra avstamp för Hemvärnets fortsatta utveckling, sa Sandborg, citerad på Försvarsmaktens webbplats.

Luften på hotellet i Södertälje där konferensen ägde rum riktigt dallrade av förväntningar

när kompanicheferna från landets alla hörn träffades. Claes-Åke Henricsson från 42:a hemvärnsbataljonen i Göteborg bekräftade det:

– Ja, visst har i alla fall jag höga förväntningar. Inte minst nu när vi har en ny rikshemvärnschef. Det är viktigt att få höra hur han tänker.

Johan Malmström från 37:e hemvärnsbataljonen i Karlskrona höll med och tillade:

– Det här är dessutom en bra möjlighet att få påverka

den framtida utvecklingen.

Konferensens huvudnummer var sex stycken gruppseminarier som bland annat avhandlade förbandsutveckling, personalförsörjning, utveckling av medinflytande och värdegrundsarbete i kölvattnet av förra årets metoo-upprop.

Claes-Åke Henricsson, känd försvarsutbildarprofil, deltog vid konferensen. Foto: Per Lunge

Flera steg framåt i totalförsvarsarbetet

DET HÄNDER MYCKET inom det svenska totalförsvarsarbetet. Sveriges förmåga har stärkts och beredskapen utvecklas i rätt riktning. Det konstaterade Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), efter att ha samlat myndighetsledningarna för berörda centrala myndigheter samt länsstyrelser, för att diskutera den gemensamma vägen framåt.

Den samlade bedömningen är att den svenska totalförsvarsförmågan utvecklas på många områden. De bevakningsansvariga myndigheterna har kommit längst och går nu från kunskapsuppbyggnad till konkret planläggning och uppbyggnad av verksamheten. Det sker utifrån den planeringsinriktning som ligger i regeringsuppdragen.

– Den civil-militära samverkan inom totalförsvaret är central och nödvändig, inte minst i samband med gränsöverskridande lägen. Vi konstaterar att den svenska försvarsförmågan har stärkts, det är positivt. Samtidigt ska vi vara medvetna om att även om vi ökar den svenska militära förmågan, återstår en hel del arbete för att få ett nytt totalförsvaret på plats, säger ÖB Micael Bydén, citerad på Försvarsmaktens webbplats.

I planeringen har arbetet fortsatt med att inventera civila myndigheters möjligheter att ge stöd till Försvarsmakten, krigsorganisera och krigsplacera medarbetare, samt att utveckla säkra kommunikationer och alternativa ledningsplatser.

– Vi behöver ha ett totalförsvarsperspektiv med oss i

vardagen för att bygga ett starkare totalförsvaret. Det är våra myndigheters och andra aktörers förberedelser som avgör hur vi står rustade inför svåra påfrestningar och krig

och det är tydligt att det finns en stark drivkraft och engagemang hos myndigheterna, konstaterar Dan Eliasson, generaldirektör för MSB.

Flera steg framåt för totalförsvaret, säger ÖB Micael Bydén.
Foto: Nemo Stjernström / Försvarsmakten

Totalförsvarstema för landets ammunitionsröjare

VARJE ÅR I DECEMBER bjuder chefen för Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum, Swedec, in landets ammunitionsröjare och verksamhetens samarbetspartners till Eksjö. Även utländska ammunitionsröjare inom skräret bjuds in för att fira skyddshelgonet Sankta Barbara. Firandet består av en heldag med föreläsningar och en halvdag med ceremoni och korum. Under ceremonin delas utbildningsbevis ut till skolans elever och om någon förtjänstmedaljör nominerats och fått beslut på detta så delas medaljen ut under ceremonin. Det skriver Försvarsmakten på myndighetens webbplats.

I år var temat nationellt försvar med fokus på totalförsvaret. Hans Brun, terrorforskare från Försvarshögskolan, FHS, inledde med en presentation av terrorhändelser i västvärlden, därefter hade regeringskansliet via huvudsekreteraren i försvarsberedningen, Tommy Åkesson, en

föreläsning om hur beredningsarbetet går till och vad som kan förväntas inom ramen för ammunitionsröjningstjänsten.

Lars-Göran Mårtensson från Polisen talade om hur bombskyddet i Malmö löst en hotfull terrorhändelse i Skåne. Det som gav perspektiv i berättelsen var den mänskliga och historiska beskrivningen om gärningsmannen och hans familj. Anna Sjödén från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, berättade om Nusar, en nyinrättad funktion för nationell sök- och räddningstjänst i urban miljö.

Givetvis hade Försvarsmakten föreläsningstid; Mats Klintång, ställföreträdande chef för Högkvarterets Totalförsvarsavdelning, talade om vikten av att återta totalförsvaret. Han påpekade att både Swedec och Totalförsvarets skyddscentrum har viktiga roller inom området.

Våra ammunitionsröjare är verkliga proffs.
Foto: Jimmy Croona, Försvarsmakten

Träningsanläggning för it-säkerhet firar tio år

CRATE, SOM ÄR EN AV de första träningsanläggningarna i Europa med inriktning på it-säkerhet, byggdes upp i kölvattnet på cyberattackerna som riktades mot Estland 2007. Som förebild har FOI bland annat haft Idaho National Laboratory i USA som, jämfört med Sverige var tidigt ute med att studera it-säkerhet i styrsystem och kritisk infrastruktur.

IT-säkerhet är en väsentlig del av vår samhällssäkerhet.
Foto: Sage Ross, Wikimedia Commons

Nu har det gått precis tio år sedan den första övningen genomfördes i Crate med it-tekniker/systemadministratörer som fick träna i hantering av it-intrång och it-incidenter. Övningen skedde i samarbete med Estland. Därefter har anläggningen fortsatt att utvecklas och består idag av inte färre än runt 800 servrar som är kopplade till ett simu-

lerat internet – ett spel nät – med tusentals virtuella datorer i ett nätverk.

– För att kunna efterlikna internet måste man bygga upp stora nät och vi försöker att göra dem så lika verkligheten som möjligt, med skillnaden att de går att återställa efteråt, berättar Mikael Wedlin, forskningsledare på enheten för informationssäkerhet och it-arkitektur i Linköping, till

Infrastruktur-nyheter.

Träningen kan jämföras med en militär övning där ett lag är angripare och ett annat ska försvara sig. FOI sätter upp scenarier, eller spel, där it-teknikerna

får försöka skydda sin myndighet mot cyberattacker.

– Tidigare har det inte funnits något bra sätt att träna hanteringen av angrepp. Men med Crate kan it-teknikerna öva på att bemöta storskaliga attacker i en kontrollerad miljö. Efteråt kan de förhoppningsvis bättre klara olika krissituationer, säger Mikael Wedlin.

Provspränger bilbomber utanför ett fyravåningshus

FOI HAR PROVSPRÄNGT laddningar motsvarande bilbomber utanför ett fyravåningshus på Älvdalens skjutfält på uppdrag av flera svenska myndigheter. Försök i full skala är enda sättet att visa hur byggnader beter sig när de utsätts för explosioner. Försöken under FOI:s ledning genomfördes för att studera reaktionen i olika glas- och betongstrukturer. Sprängningarna genomfördes

på Älvdalens skjutfält och uppdraget kom från Försvarets materielverk, Fortifikationsverket, Försvarsmakten och Statens Fastighetsverk. Laddningarna som var tänkta att motsvara en bilbomb gjordes mot ett 16 meter högt fyravåningshus i platsgjuten betong och med löstagbara väggar.

– Vi genomförde försöken på olika avstånd för att se hur strukturerna påverkades och

för att mäta deras utböjning och sprickbildning, säger Tobias Carlberg, forskare, projekt- och försöksledare på enheten för värdering och risk vid FOI:s avdelning för försvars- och säkerhetssystem, till Infrastrukturnyheter.

För att få ett verkligt utfall från sprängningar av det här slaget räcker det inte med datorsimuleringar, förklarar Tobias Carlberg. Utan för-

söken måste genomföras i full skala.

– Vid stora laddningar mot byggda konstruktioner krävs det att man utför försöken på riktigt på grund av att gravitationen inte går att skala. Men det görs också många datorsimuleringar, fast då mer som förberedande arbete eller för att analysera resultat som vi har fått fram under försöken.

MEDLEMSFÖRMÅN

För dig som är medlem i Försvarsutbildarna erbjuder **MILITÄRRABATT.se** förmånliga rabatter på allt mellan kläder, kängor, taktiskt utrustning, klockor, linser, glasögon, resor och mycket mer.

Aktivera din personliga kod för att ta del av de förmånliga rabatterna genom att logga in på Mina sidor, www.forsvarsutbildarna.se/mina-sidor

PERSONUPPGIFTERMEDLEMSKAPUTBILDNINGSKORTKURSANSÖKANANSÖKNINGSSTATUS

KARL KARLSSON

Välkommen till Mina Sidor!

Kontrollera så att dina uppgifter stämmer och är aktuella. Det är särskilt viktigt med en aktuell e-postadress.

Medlemsförmån

Som medlem kan du ta del av erbjudanden från Militärrabatt.se. Aktivera din personliga kod för att ta del av de förmånliga rabatterna.

[Aktivera kod till Militärrabatt](#)

Logga ut

Karl Karlsson
karl@karlsson.se

Logga ut

[Byt lösenord](#)

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

25/2-30/4

Foto: Anita Martinz, Wikimedia Commons

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Studiebesök, försvarsplåtslageriet	28 feb	Slutarp	Skaraborg
Överlevnad vinter	28 feb	Landskrona	Skåne
Ungdomsövning	01-03 mars	Halmstad	Halland
Försvarsinformation	03 mars	Karlsborg	Skaraborg
Försvarsinformation, 2:a världskriget	26 mars	Vollsjö	Skåne
Totalförsvarsinformation – grundkurs	08 mars	Göteborg	Göteborg
Military Weekend	08-10 mars	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	09-10 mars	Borås	Älvsborg
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	09-22 mars	Såtenäs	Bohuslän-Dal
Studiebesök, säckpipstillverkning	12 mars	Vänersborg	Bohuslän-Dal
Military Weekend	15-17 mars	Såtenäs	Bohuslän-Dal
Marschträning 42 km (ungdom)	16 mars		Älvsborg
Military Weekend	22-24 mars	Revingehed	Skåne
Ungdomsövning	22-24 mars	Eksjö	Norra Småland
Försvarsinformation	23 mars	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation, Ryssland	26 mars	Malmö	Skåne
Försvarsinformation	28 mars	Åmål	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	28 mars	Skövde	Skaraborg
Marschträning 2x40 km (ungdom)	30-31 mars		Älvsborg
Military Weekend (tema försvarsmedicin)	05-07 april	Göteborg	Göteborg
Skytteutbildning (ungdom)	05-07 april	Sisjön	Älvsborg
Träff för funktionärer	06 april	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Skytte	06 april	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Pistolskytte	06 april	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Föreläsning, informationskrigföring	08 april	Ängelholm	Skåne
5-kamp	26 april	Vänersborg	Bohuslän-Dal
Baskurs och introduktion (ungdom)	12-14 april	Borås	Älvsborg
Military Weekend	12-14 april	Halmstad	Halland
Military Weekend (för tjejer)	12-14 april	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	12-14 april	Halmstad	Halland
Insatsorg brig gen Fredrik Stålberg, öv Rickard Johansson	25 april	Skövde	Skaraborg
Etik, moral och värdegrund	25 april	Göteborg	Göteborg
Stridsutbildning för specialister	26-28 april	Eksjö	Norra Småland

fort. REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	26-28 april	Eksjö	Norra Småland
Marschläger (ungdom)	27-29 april	Ulricehamn	Älvsborg
Älvsborgs Karoliner marsch	27-29 april	Ulricehamn	Älvsborg

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsledarträff	01-03 mars	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Baskurs (ungdom)	01-03 mars	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Military Weekend	22-24 mars	Söderhamn	Gävleborg
Totalförsvarskväll	14 mars	Västerås	Västmanland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	06-08 april	Kvarn	Östergötland
Military Weekend	12-14 april	Livgardet	Stockholm Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	05-07 april	Umeå	Västerbotten
Military Weekend	12-14 april	Östersund	Jämtland
Ungdomskurs – tema vinter fördjupning	13-18 april	Camp Ånn	Försvarsutbildarna

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Informationspåverkan	28 feb	Kungsbacka	Psyopsförbundet
Försvarsinformation och årsmöte	16 mars	Karlberg	Luftvärnsförbundet
Repetitionskurser i språk – vår	16-17 mars	Uppsala	Militärtolkarna
Ungdomsövning	19 mars	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	22-24 mars	Väddö	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	23 april	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	26-28 april	Väddö	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

DU BEHÖVS!

Hur vill du bidra för att skapa ett
säkrare samhälle?

Din insats gör skillnad – bli specialist
i Hemvärnet. Det finns en mängd
specialist-befattningar att välja mellan.

Läs mer på www.frivilligutbildning.se/specialist

Anmäl ändrad
adress!

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Mina sidor" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

